

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROČNINA 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RACUN pri Mesni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Stev. 39 (445) LETO IX.
NOVO MESTO, 2. OKTOBRA 1958

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje — Slovenski poročevalci v Ljubljani

Kakovost in embalaža

Zelezniška postaja Brežice pred vojno. Kasna jesen je. Mnogi voz, naložen s sadjem, predvsem z zimskimi jabolki. Sadni trgovci in prekupčevalci, moške rejnih trebuškov, odločnega nastopa in hkrati sila govorni, barantajo in kupujejo.

»Gospodar, lepa so, saj nič ne rečem.« odgovarja eden izmed njih nekega kmeta. »Dinar dvajset ti dam največ za kilo, drugače se ne pogovarjam! In sam jih boš zložil v gajbe in v vagon! Pa nohte si boš prej porezal! Francelj, škarje! Glej, tu pred menoj jih poreži! In vsako jabolko, ki ima le najmanjšo pikico, ven! Kmet se stisne v dve gubi, premišlja, nazadnje privoli. Udarita v roko. Tako je bilo pred dvema desetletjema.

In danes? Drevje se šibi pod obilnimi plodovi. Kmetje godrnjajo nad cenami, češ da so prenizke. Skoraj dva tisoč ton je bilo doslej odkupljenega na Dolenjskem sadja. Večina letno, saj sezona zimskega sadja šele prihaja. Iz vseh strani je silisti za tožbe. Sadje je prepečen — godrnja kmet, sadje je predrago — vprijeti potrošniki. Kmetijske zadruge tožijo, da je trg prenasit. Industrijsko sadje je bilo letos težko prodati, ker ga je bilo res veliko. Kje so vzroki za vsa godrnjanja?

Ze dolgo razlagamo kmetemsku proizvajalcu, da ga lahko reši le kakovostna proizvodnja večjih količin. To velja tudi in predvsem za sadjarstvo. Na Dolenjskem je preveč raznih sort jabolk, tako da zadruga le težko odkupi za ves vagon ene same sorte. V kmetijski zadruzi Skočjan, kjer je sadjarstvo precej razvito, sem videl sledeče:

Kmet je pripeljal voz namiznih jabolk. Na vrhu so bila v gajbah res lepa jabolka. Zahteval je, naj mu jih zadruga odkupi po najvišji ceni. Odkupovalec se je s tem strinjal, vendar s pogojem, da jih kmet takoj pred njim prebere. Ta ni privolil. Končno so se sporazumeli za kupčijo »na čez« po nižji ceni. Gledal sem delavca, ki je jabolka nato prebiral. Vsaj 30 odstotkov obtočenih, odpadnih in takih, ki niso bila mnogo večja od slive, je izločil! Torej: strašno godrnjanje, da so cene prenizke, pa hkrati težnja — prodati vse, tudi odpadke, kot najboljšo blago!

Ostala področja naše države so nas v sadjarstvu že dohitela, predvsem zato, ker pazijo kmetje na kakovost. Kaj bomo prihodnje leto, če bomo letos (ko je obilo sadja) pošiljali najslabše blago kot najboljšo? Zapravili si bomo le sloves poštenih prodajalcev.

V okolici Sentjerneja, v Gor. Vrhpolju, sem videl v sadovnjaku na tleh kup jabolk. Tri tedne že ležijo tam, so povedali vaščani, ležijo in gnijejo. Kmet pravi: »Rajši naj zgnijejo, kot da jih prodam po 6 din kilograma sadje meljejo, delajo mlinice in kuhajo žganje. Na sušenje se je spomnil le malokdo. Sušilnice po vaseh so zapuščene, podrti, novih industrijskih še ni. V Dol. Vrhpolju je sušilnica, last splošnega ljudskega premoženja, potrebna manjšega popravila. Nikogar ni, ki bi jo popravil. Na občini pravijo, da so jo ponudili zadrugi, v zadrugi pa trdijo, da imajo drugega dela preveč. Res je, jesenska setev zahteva mnogo naporov. Toda, da bo sadna letina dobra, je bilo videti že poleti! Takrat se

je bilo treba pripravljati nanjo, iskati stike za prodajo in pripravljati embalažo.

Za vagon namiznih jabolk je treba imeti štiri sto gajb. Verjetno jih nima toliko nobena zadruga razen škocjanske. Gajbe, ki jih ima GPZ, in teh je precej, so v uporabi največ za preskrbo brigadirjev na avtomobilski cesti. In še nekaj: ko jih odpošlješ, napolnjene s sadjem, jih lep čas ni nazaj. Običajno mineta vsaj dva meseca, preden jih kupec vrne. Sadjarji z lastnimi gajbami so redkost.

Potrošnik upravičeno godrnja, da je letos sadje predrago. Kmetijske zadruge in GPZ naj bi intervenirale na trgu s svojimi prodajalnami, saj nas izkušnja uči, da posredniki v trgovini blago močno podražijo. Teh je v trgovini s sadjem precej. Dolenjski kmet pa naj še posebej pomisli, da pri nas ni sadja najboljših kakovosti in naj se spomni, kako ga je prodajal pred vojno. Zadruge in tudi močnejši sadjarji naj prično misliti na embalažo, na gajbe. Treba je torej dvigniti kakovost, oskrbeti si dovolj embalaže in z direktno prodajo potrošniku oskrbeti sadje po primerni ceni. Predvsem pa moramo doseči pri sadju kakovost; cene so namreč odvisne predvsem od tega, kakšno blago nudimo.

M. J.

Prvak celjskega gledališča Janez Skof je igral Pometca v komediji DUNDO MAROJE (Marin Držić — M. Fotez) na premieri, ki je bila v nedeljo zvečer v Kostanjevici na Krki. Več o tem in o zaključku III. Dolenjskega kulturnega festivala, ki bo v soboto zvečer, berite na 4. strani današnje številke. — (Ilustriral: Vlado Lamut)

10 LET PODJETJA KREMEN

V soboto, 4. oktobra, se bo 260-članski kolektiv podjetja »KREMEN« zbral na nevsakdanjo slovesnost: pri gradu Prežek pod Gorjanci bodo »Kremenovci« skromno, a pristožno proslavili desetletnico obstoja, dela in uspehov svojega podjetja.

Ceprav so »varež«, kot pravijo po domače kremenčevemu pesku naši ljudje, kopali na Dolenjskem že fužinarji in kovači v preteklem stoletju, je šele načrtno pridobivanje naravnih bogastev po osvoboditvi prineslo večje uspehe. V pozni jeseni 1948 je bilo v Novem mestu ustanovljeno podjetje »KREMEN«, ki je takrat nakopalo 4.100 ton kremenčevih peskov, lani, v desetem letu svojega obstoja, pa že 46.560 ton ali dvajsetkrat več. Vse premalo praznopravno poznamo in cenimo delo naših dolenjskih »kremenčevih rudarjev«, ceprav zalagajo s peski vseh vrst vso našo keramično industrijo, steklarje, livarne in železarne, kemično industrijo, gradbeno podjetje, (za asfaltiranje in betoniranje cest), različna podjetja kovinske stroke, tovarno Anhofo itd. Od celokupne jugoslovanske proizvodnje pranih kremenčevih peskov dajejo »KREMENOVCI« naši industriji 43 odstotkov potrebnega peska ali dobrih 4600 vagonov na leto!

Kaj več bomo o njihovem delu, načrtih, uspehih in težavah poročali v kratkem v daljši reportaži, danes pa jim k 10-letnici obstoja podjetja toplo čestitamo!

Črnomelj ima nov vodovod

Za Belo krajino je znano, da so razmere glede preskrbe s primerno pitno vodo jako neugodne. Naselja med brezovimi gozdi ter po vinorodnih gričastih hribih že od nekdanje težje po zdravi vodi. Prebivalstvo je navezano izključno le na primitivne in majhne kapnice ter na razmeroma redke in nekvadratne površinske vodotoke, razen tega se pa poslužujejo vsepovsod »vaških kalov«. Večji del belokranjskega prebivalstva izgublja ob količkaj občutnejši suši veliko časa za donajanjem oziroma dovažanjem najskromnejših količin — v največ slučajih slabe vode. Tudi letos so bile enake razmere, saj je ostalo na območju črnomeljske občine okoli 60 odstotkov prebivalstva brez vode. Tudi voda v vaških kalih je postala predraga in zablatena ter neuporabna za živino, živinoreja je pa osnovna panoga belokranjskega kmetijstva.

Poslediče pomanjkljive pre-

skrbe z vodo v pogledu higijene in zdravja prebivalstva, kakor tudi živinoreje ni mogoče preceniti. Navedeni razlogi narekujejo, da je potrebno reševati vprašanje preskrbe Bele krajine s pitno vodo kompleksno in to s skupnim vodovodom, ki bo zajel čim širše področje, kajti za manjše vodovode ni na razpolago kvalitetnih in trajnih izvirov.

Vsi vodni izviri v Beli krajini so tipično kraškega značaja in je potrebno vsled nizke lege vodo prečrpavati. Gradnja in obratovanje večje čistilne naprave za določeno področje je cenejša od gradnje in obratovanja dveh ali več manjših z enako skupno kapaciteto. Vseled tega je graditev vodovoda iz enega izvira najumestnejša. V srednjem in južnem predelu Bele krajine je le nekaj močnejših izvirov, od katerih sta dva dovolj izdatna za projektirano skupinsko preskrbo in to izvira Krupa in Dobljice.

Primeren je zlasti izvir Dobljice s svojo osrednjo lego in tudi živinorejo ni mogoče preceniti. Navedeni razlogi narekujejo, da je potrebno reševati vprašanje preskrbe Bele krajine s pitno vodo kompleksno in to s skupnim vodovodom, ki bo zajel čim širše področje, kajti za manjše vodovode ni na razpolago kvalitetnih in trajnih izvirov.

Vsi vodni izviri v Beli krajini so tipično kraškega značaja in je potrebno vsled nizke lege vodo prečrpavati. Gradnja in obratovanje večje čistilne naprave za določeno področje je cenejša od gradnje in obratovanja dveh ali več manjših z enako skupno kapaciteto. Vseled tega je graditev vodovoda iz enega izvira najumestnejša. V srednjem in južnem predelu Bele krajine je le nekaj močnejših izvirov, od katerih sta dva dovolj izdatna za projektirano skupinsko preskrbo in to izvira Krupa in Dobljice.

zlasti pa ob nalivih, močno naraste ter poplavi niže ležeča zemljišča. Če močno dežuje tri dni, prične bruhati voda iz pretočnega brezna, ki se nahaja na zapadnem bregu jezera nekako 2 metra nad gladino vode.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Jesen, čas zorenja in spraviljanja sadov pridelnega dela. Pa hkrati tudi čas, ko znova razmislimo o letini v prihodnjem letu. Na jesensko setev smo se zategadelj dobro pripravili in mnoga zadruga vodstva so vložila vse sile, da bi skupno s kmeti — pridelovalci dosegli v prihodnjem poletju rekordne pridelke žit. Zda, v jeseni, pa se na obračunih naših zadrug temeljito pomenimo tudi o pogodbenem sodelovanju v novem gospodarskem letu in o skorajšnjih volitvah zadrughih svetov, teh pomembnih organov upravljanja.

TEDEN OTROKA

Letošnji teden otroka bo od 5. do 12. oktobra, vključujoč 6. oktober kot mednarodni dan otroka. Priprave za njega potekajo v znamenju gesla: Varstvo in skrb za otroke v stanovanjski skupnosti. Zveza prijateljev mladine bo imela v tednu otroka dvodnevno posvetovanje o nekaterih oblikah pomoči družini v stanovanjski skupnosti, katerega se bo udeležilo okoli 200 udeležencev iz vse Slovenije.

O tednu otroka bomo podrobneje poročali v prihodnji številki.

Proslava 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije

Aprila 1959 bo minilo 40 let od ustanovitve Socialistične delavske partije (komunistov). Z njeno ustanovitvijo si je jugoslovanski delavski razred ustvaril svojo enotno organizirano vodilno silo, ki je kasneje delovala kot Komunistična partija Jugoslavije oz. Zveza komunistov Jugoslavije. Delovanje KPJ kot avangarde delavskega razreda Jugoslavije in jugoslovanskih narodov v minulih 40 letih je bilo odločilnega pomena za usodo jugoslovanskih narodov in je z mogočimi socialističnimi revolucijami pomenilo novo dobo njihovega razvoja.

Izvršni komite CK ZKJ je na svoji seji 23. septembra sklenil, da bo leta 1959 slovesna proslava 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije. Za organizacijo te proslave je bil ustanovljen poseben odbor za proslavo, v katerem je tovariš Josip Broz-Tito predsednik, Bogdan Osojnik tajnik, člani odbora so pa najvidnejši politični in družbeni javni delavci iz vseh naših republik.

Pipe so odprte!

Nedelja, 28. septembra je bila za Črnomelj in okolice pomemben dan. V mestu in okolici je namreč prvič pri teku pitna voda iz novega belokranjskega vodovoda, s čimer so bila zaključena dela na prvem delu glavnega belokranjskega vodovoda.

Okoli tisoč ljudi se je dopoldne zbralo v Dobljicah na slavnostno zborovanje, med njimi tudi člana izvršnega sve-

ta LRS Niko Silih in Tone Fajfar, nadalje predsednik občine Kočevje Janez Rigler, zastopniki JLA in drugi. Predsednik ObLO Črnomelj Janez Zunič je v svojem govoru poudaril pomen pitne vode za Belo krajino in velike napore, ki so bili potrebni, da je ta prvi del belokranjskega vodovodnega omrežja dograjen, in ki bodo še potrebni, da bo celotni načrt uresničen. Spomnil se je tudi petih žrtev, ki jih je v Dobljicah terjala gradnja zaletja in navzoči so jih počastili z enominutnim molkom. Toplo se je zahvalil tudi izvršnemu svetu LRS za izdatno pomoč, brez katere ne bi bilo novega vodovoda.

Po zborovanju je tov. Zunič obrnil stikalo v strojnici: voda je začela po ceveh teči v višje ležeči zbiralnik, od tu pa v Črnomelj in okolico. Pri tem pomembnem slavnosti so sodelovali tudi metliški godbeniki.

VREME

ZA ČAS OD 3. DO 12. OKT. V tekočem tednu ponovna ohladiitev in nestabilno vreme, a predvidoma le malo padavin ali kratkotrajne padavine. V naslednjem tednu 4-5 dni lepo, povečini jasno vreme in sprva v jasnih nočeh nevarnost slane; pozneje postopno topleje. Povečane kratkotrajne padavine pričakujemo okoli 11. oktobra. V. M.

Spominu padlih tovarišev

V Sentrupertu bodo v nedeljo, 5. oktobra, odkrili spomenik padlim borcem NOB — Na veliko slavo vabi krajevna organizacija Zveze borcev Rakovnik-Sentrupert vse nekdanje borce, aktiviste in vse druge delovne ljudi

Dolenjski vlaki bodo spet napolnjeni. Stari borci in aktivisti se bodo zbrali v Sentrupertu pri Mokronogu. Odkrili bodo spomenik in v grobnico pod njim položili ostanke domačina Leopolda Dolenc, žrtve fašističnega terorja, ter ostanke trinajstih neznanih borcev XIII. proletarske hrvatske brigade. Padli so prvega in drugega maja 1943 ob napadu na belogardistično postojanko v Sentrupertu. Le za tri hrastove zaboje, vsak od njih je manjši od navadne krste, je ostalo od 14 teles močnih, velikih ljudi. Prvega maja 1943 ob desetih zvečer so pričeli napadati. Ves naslednji dan do večera so se z nezadržano silovitostjo zaletavali v sovražno postojanko. Trinajst borcev XIII. proletarske je padlo pod sovražnimi streli. Njihova kri je pordečila slovensko zemljo; dež, ki je zašumel že med napadom, je do kraja ohladil njihova izmučena telesa.

Petega oktobra letos jih bodo položili v grobnico. Spomenik stoji ob robu vasi, od koder je lep razgled na gozdove po hribih onstran Mišenske doline, ki prikazujejo očem Bačjo Brezovico, prvi dom partizanov. Ta spomenik bo proletarom odsejal samotni drug, pionirji ga bodo kitili s cvetjem. Partizanska marmica, ki ne ve kje trohnijo kosti njenega sina, bo posedala na klopci ob spomeniku. Veter bo odnesel njen tih vzdihljaj: »Moj sin, moj sin, nek, kje si?«

Le malo je ostalo od teles padlih, spomin nanje pa je živ še danes, tako kot je živel takrat, ko so se lovili odmevi strel in eksplozij iz hriba v hrib. Sentrupertčani jih niso pozabili. Ze dle časa so mislili in delali načrte, kako bi se jim oddolžili. Zda jim je uspelo in 5. oktobra bodo slovesno odkrili spomenik. Teško so zbrali potrebna sredstva, saj bo spomenik veljal 4 milijone! Organizacija Zveze borcev je zaslužila prvih 130 tisoč din z gostinsko postrežbo na sejmih na Veseli gori. Nekaj so dobili z oglasi preko domačega lista. Prispevale so tudi gospodarske organizacije in industrijska podjetja iz vse Slovenije. Največji znesek 120 tisoč din je dalo podjetje Odpad Ljubljana, 75 tisoč Hmezd Zalec, 70 tisoč Usnjarna Slovenske Konjice, 50 tisoč »Savinja les« Celje in še dolga vrsta drugih podjetij, ki so prispevala vsako po svojih močeh.

Tudi Sentrupertčani niso stali križem rok. Ker niso mogli pomagati z denarjem, so pomagali z delom. Podarili so 85 kub. metrov lesa in opravili nešteto delovnih ur in voženj. Brez godrnjanja, vse v želji, da bi se čim dostojneje oddolžili spominu padlih.

5. oktobra, v nedeljo, bo v Sentrupertu velik praznik. Mnogi ljudstva se bo zbrala ob spomeniku in prisluhnila žuborenju spominov. Peseem Invalidskega pevskega zbora bo zaplavala v ozračje, otožna in hkrati polna borbene duha. Ob spremembi žalne koračnice, ki jo bo igrala godba ljudske milice.

Tudi drugi prikličječek, povezo avto ceste Ljubljana-Zagreb za Novo mesto, že gradijo. Brigadirji pri Karteljevem se precej trudijo, da bo prikličječek pravočasno gotov, saj bo povezoval središče Dolenjske — z enim pri Mačkovcu — z novo magistrato.

Avto cesta in Novo mesto

Tudi drugi prikličječek, povezo avto ceste Ljubljana-Zagreb za Novo mesto, že gradijo. Brigadirji pri Karteljevem se precej trudijo, da bo prikličječek pravočasno gotov, saj bo povezoval središče Dolenjske — z enim pri Mačkovcu — z novo magistrato.

iz Ljubljane, bodo položili v grobnico ostanke trinajstih hrvaških proletarov in enega domačina. Ploščo bodo zakrile odprtino. Težak, skoro dva in pol metra visok kvader istrskega marmorja bo ostal nad gomilo. Na eni strani je vnanj vklesana v nednaravni velikosti podoba borca. Na drugi strani kmet z rovnico in kmetica z jersbasom, polnim jabolk. Simbol borbe in simbol svobode. Oboje bo stalo tu v večem spominu padlim in jim drugoval v samoti.

PREŽIVELI BORCI IN PREBIVALCI DOLENJSKE, UDELEŽITE SE ODKRITJA SPOMENIKA V SENTRUPERTU!

Brigada ILIJE BADOVINCA — petič udarno!

24. septembra je Glavni štab MDB znova proglasil najboljšo brigade za udarne. Za uspehe, dosežene v času od 18. do 20. septembra, je bila tudi V. novomeška brigada ILIJE BADOVINCA tokrat že petič proglasena za udarno brigado. Brigada se je s tem uvrstila med najboljše brigade avgustovsko-septembrske izmene in tako doprinaša svoj delež za počastitev 39. obletnice ustanovitve SKOJ.

Našim brigadirjem tudi ob tej priložnosti toplo čestitamo k visokemu priznanju in čedalje lepšim uspehom!

Naročnikom »Dolenjskega lista«

V tem in prihodnjem tednu bodo pismonoše pobrali naročino za drugo polletje 1958 pri vseh tistih naših naročnikih, ki so z zapadlo naročnino še v zaostanku.

Prosimo naročnike, da svojo dolžnost do lista takej uredijo, ker nam povzroča netočna plačevanja naročnine velike neprijetnosti v našem poslovanju. Pravtako prosimo tiste naročnike, ki so zadnje tedne dobili posebne opomine, da zapadlo naročnino takoj poravnajo.

Naročnikom, ki do konca avgusta niso plačali naročnine za I. polletje 1958, smo medtem Dolenjski list ustavili.

Ob spremembi bivališča navedite vedno tudi svoj stari naslov.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Opeke še premalo

Letos bo 6 industrijskih opekarn v okraju izdelalo skoraj 13 milijonov kosov opeke, kar pa je za vedno večje potrebe gradbeništva na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju še vedno za 30 odstotkov premalo — Proizvodnja ne dohaja potreb, ker niso rešili vseh vprašanj rekonstrukcij in obnove opekarn

Sest opekarn z industrijsko proizvodnjo opeke je na Dolenjskem in Spod. Posavju, nekaj pa še takih z obrtno proizvodnjo. Skupno bodo izdelale letos blizu 13 milijonov kosov opeke. To je še vedno premalo, ker moramo 30% potreb kupovati v drugih okrajih. Manjka nam predvsem strešnikov, saj jih izdeluje le brežiška opekarna. In še nekaj je: opekarn se, z redkimi izjemami, izogibljive izdelave votalokov, čeprav je pri votalokih mogoče iztisniti iz gline največ dinarjev, kot pravijo opekarni sam. — a splošno moramo našo opekarsko proizvodnjo pohvaliti, saj bo letos dosegla in presegla letni proizvodni načrt. Poudariti pa je treba nekaj — ceno opeke bi lahko znižali, seveda le na račun povečanja proizvodnosti. V nekaterih opekarnih je to mogoče doseči z boljšo organizacijo dela, v drugih pa so potrebne rekonstrukcije. Večina opekarn še ni izkoristila vseh možnosti za povečanje proizvodnosti.

V naši republikli se čuti veliko pomanjkanje opeke. To je razumljivo, saj gradimo na

Most se bo podri

Leseni most čez Savo pri Sevnici na česti III. reda je star že preko sto let. Nositelj tega mostu je 7 ton, čez njega pa stalno vozijo težki kamioni s priklopi. Skupni teži do 20 ton. Projekt je povečati, posebno odkar vozijo težnji les iz žage Sevnica ter prevažajo razna gradbena podjetja gradbeni material. 13. septembra se je na mostu pod preteklim kamionom vdrila mostnica. Težbi posledice sicer ni bilo, vendar bi bila lahko nesreča mnogo hujša!

Ne nasedajte!

V avgustu se je v vaseh okoli Vinice pojavila neznan virus, ki je zatiral, da je odkupovalac vina, desk in slanin. Pri tem je goljufal. Postaja LM je med poizvedbami ugotovila, da je goljuf Josip Golik iz Marovice, ki so ga organi notranjih zadev iz NRH že dlje časa iskali zaradi goljufi in ropov.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

- List slezenovca (180 din), hribske rese (500 din), gozdne jagode (100 din), melise (140 din), maline (40 din).
- Rastlino ptičjega dresna - moravke (30 din), črnobine (70 din), gladnišnica (36 din), hribske rese (250 din), letičnica (105 din), vodne kreše (140 din), kopitnika s korenino — virh (65 din), zlate rozge (45 din), verbene (30 din).
- Korenine regrata (110 din), beladone (140 din), gozdnega korena (100 din), baldrijana (260 din), habata — smrdljivi bezeg (36 din).
- Lubje češminovih korenin (165 din), češminovih palic (50 din).
- Plodove češmina (120 din), šipek celi (50 din), šipek luščine (180 din), črna trna — oparnice (30 din), gloga — beli trn (33 din), bezga (90 din).
- Obvestilo: Suhih borovnic ne odkupujemo več. Nabiralci, pohitite za nabiranjem češminovih jagod!

vseh koncih. Če pridete v opekarno in vprašate, koliko žgane opeke imajo na zalogi, se vam bodo iz srca nasmejali. Videli boste dolge sušilnice, polne surove opeke, ki se suši na zraku in pripravlja na pot v peč, kjer jo bodo žgali. Če boste iskali skladišče, ga ne boste našli. Vozovi in kamioni stojijo pred pečjo, ki so jo ravnokar razdrli, delavci pa odtrajajo z rokami, pihačo v prste in nakladajo še vročo opeko na vozila.

Ko smo pred dnevi obiskali nekaj opekarn, smo zvedeli tole: potrebe po opeki so iz dneva v dan večje, medtem ko proizvodnja le počasi raste. Zakaj? Stroji v naših opekarnah, razen v Zalogu in v Brezicah, so že zastareli. Ljudje se trudijo iztisniti iz njih kar največ mogoče. BREŽIŠKA OPEKARNA je v rekonstrukciji. Zgradili bodo novo tunelsko peč; proizvodnja bo, ko bodo dela končana, precej večja, kot je bila doslej. OPEKARNA ZALOG daje vtis gradbišča. Vse je videti le na pol dodelano. Direktor se pritožuje, da je bil načrt nepravilno izdelan. Najboljša glina leži 200 metrov daleč od opekarn. Mislijo na žitnico in bager. Zorilnica za glino je premajhna. Opekarno na RAČEM SELU, ki dela še na obrtniški način, nameravajo industrializirati, ker ima velike zaloge dobre glin. Opekarni PRELESJE pri Mokronogu zmanjkuje glin. OPEKARNA PREČNA ima izrabljene stroje, ki so preživel menda še prvo svetovno vojno, toda kljub temu presega proizvodni načrt. Tudi dolenjska premogovnika SENTJANŽ in KANIZARICA imata opekarno.

Potrebe po gradbenem ma-

terialu rastejo iz dneva v dan. Proizvodnja opek sicer tudi raste, toda v manjši meri. Ker je primitivna, je tudi prenzika. Donala vse opekarn so brez sanitarij. Delovna sila je težko vprašanje, ker uporabljajo največ kmečko mladino, ki poleti, ko je zlata doba opekarske proizvodnje, največ izostaja, ker so takrat tudi kmečka dela v največjem razmahu. Sušilnice so pri vseh opekarnah premajhne in zato ne morejo v sezoni izdelati dovolj surove opeke.

To je le nekaj težav. Mnogo gradimo in še več nameravamo graditi. Zdej nam primanjkuje na leto 30% proizvodnje, ki smo jo prisiljeni »uvažati« iz ostalih okrajev. V bodoče nam bo primanjkovalo še več. Gradbeni material je drag, tudi opeka. Proizvodnja je treba povečati in hkrati znižati ceno. Delati bo treba več votalokov in manj polnih zidakov. To so — na kratko — glavne naloge, ki stojijo pred opekarnami in pred skupnostjo.

VSE JE PRIPRAVLJENO

Področje Kmetijske zadruge Brusnice obsega valovit svet pod Gorjanci. V zadrugi je vključenih več kot 300 gospodarstev. Kaj je bil življenjski prepričan samemu sebi. Od zore do mraka se je kmet trudil z zemljo, ki mu je le skopo viračala trud. Zdej pa prodira tudi med te ljudi glede kmetijstva nova miselnost. Zadruga se trudi uvesti predvsem nova sortna semena, ker so se stara izrodila. Zemlja je že pričela dajati kmetu mnogo več in z manjšim trudom.

Letos so kmetovalci brusniške zadruge posadili približno 10 ha površin z Merkur krompirjem. Težko jih je bilo spomladati pripraviti, zdej so pa zadovoljni, pridelek je nam-

reč zelo lep. Enako je bilo s hibridno koruzo. Posadili so je približno 3 ha. Lepo je obrodila in zdaj na jesen je marsikateremu kmetovalcu žal, da je spomladati ni sadil.

Novih vrst italijanske pšenice so se Brusničani v pripravah za jesensko setev kar krepko oprijeli, 110 kmetov se je prijavilo za pogodbeno sodelovanje z zadrugo za pridelovanje italijanskih vrst. Posajali je bodo 4750 kg ter za 150 kilogramov preseglj določeno količino. Čez približno mesec dni bo vseh 4750 kg semenskega zrnja na 25 ha površin že poč zemljo. V nedeljo, 14. septembra, so se kmetje, ki so se odločili za italijanko, zbrali v Zadrugnem domu, da bi se pogovorili, kako bodo sejali, s čim gnojili in kako delali, da bo setev, kot kameje tudi žetev, čimbolj uspešna.

»NOVOLES«
Dolenjska lesna industrija Novo mesto
s svojimi obrati: žaga Sokleska, žaga in parketarja v Straži in galanterijski obrat v Novem mestu, tudi vsem svojim odjemalcem vse vrste rezane lesa, hrastov in bukov parket, hrastov lamel parket, alepi furdir in lesno galanterijo. — Za vsa pojasnila se obračate na komercialni oddelk
Novolesa — Novo mesto, telefon 109.

Pogovor v Brusnicah: o naprednem in novem

Malo dvorano so kmalu po 7. uri napolnili možaki in tudi nekaj gospodinje in bilo med njimi. Pazljivo so poslušali razlago o novi vrsti pšenice in navodila, kako naj sejejo in z njo ravnajo v rasti. Pa se oglašal eden, ko je zastopnik OZZ povedal, da bo treba sejati s sejalnikom.

»Kje bomo pa dobili sejalnik?« — »Vse je pripravljeno,« je pojasnil predsednik zadruge Franc Medle.

»En sejalnik že ima zadruga, enega si bomo pa izposodili na Strugi.«

Dober vzgled največ zaleže. Takšen dober vzgled daje v Brusnicah predsednik zadruge. Kadar imajo gospodarji največ pomislekov proti novim sortam semen in novemu načinu obdelave, pravi:

»Jaz sem lani poskusil. Sami ste videli, koliko sem pridelal. Torej se izplača!«

Nato nerčaji obmoljnoko, večina pa zadovoljno pritrjuje. Kljub temu, da je mlad, ga spoštujejo in so mu že, pa mu tudi še bodo, kot sem presodil, za marsikaj hvaležni.

Nato je sledilo pojasnilo, da je slama italijanskih vrst pšenice nekoliko slabša kot ob domače, je pa zato pridelek v zrnju najmanj enkrat večji. — Spet se nekdo oglašil:

»Samo da ne bo pšenica, če bo tako rodila, potem po dva dinarja kila, tako kot tepke!«

Cene trmasto vztrajajo

V ponedeljek, 29. septembra se cene na novomeškem živilskem trgu niso spremenile. Breskve so bile po 60 din/kg, jabolka 24 din/kg, kumarice 30 din/kg, hruške 40 do 60 din/kg, slive 30 do 40 din/kg, krompir 18 din/kg, fižol v zrnu 70 din/kg, paradižniki 40 din/kg, grozdje 60 do 70 din/kg in gobe, ki jih prejšnji teden ni bilo, po 120 din/kg. Zganje je bilo po 300 din/liter, jajca po 23 do 24 din, kokoši po 800 din, smetana 70 din/škodelica in orehi po 90 din/liter.

Naprodaj so bila tudi razna semena in volneni izdelki.

Trgovsko podjetje

»PETROL«
LJUBLJANA
Cankarjeva 5.

Za vse vrste dvotaktnih motorjev uporabljajte specialno olje

»DVOTAKTOL« proizvod »PETROLA«, Ljubljana.

Zahtevajte »DVOTAKTOL« na vseh črpalkah!

»AVTOTEHNA«
Ljubljana, Titova cesta 25

Imate sorodstvo v inozemstvu, ki bi vam poklonilo avtomobil? — Ali ste bili na delu v inozemstvu in želite s prihranki nabaviti nov avtomobil? Obrnite se na »Avtotehna« Ljubljana, kjer dobite vse informacije — Razpolagamo z rezervnimi deli in servisnimi delavci.

Kratke iz raznih strani

In zopet takoj jasen odgovor. »Pred vojno smo koruzo vs. kupovali, zdej pa enotno moko. Če bo sejal italijanko, ti moko več ne bo treba kupovati!« Možak umolknje, ostali pa pritrjujejo, čes:

»Zadruga nima nikdar dovolj enotne moke, ko jo sproti raznesemo!« Končno še opozorilo: »Italijanske vrste semenske pšenice so že razkužene in jih za* ni treba mešati z galico in apnom. Glejte, da ne boste z njo krmili!« Pa se eden oglašil: »Spomladi ste prav tako rekli za hibridno koruzo, pa sem kološ z njo krmil. Nobena ni crknila!« In odgovor: »Ti si pa res dober gospodar, ko si po 150 din kupoval koruzo za kološi!« Sledi splošen krahot, »dobrega gospodarja« pa oblije rdečica do ušes.

Marsikaj so se še pogovorili. Močno zadovoljni so bili, ko so zvedeli, da bo prišel agronom in se bo z njim vsak gospodar posebej lahko pogovoril, kakšno vrsto italijanke naj seje na svojih njivah. Zato, da bo bolj uspela.

Stara miselnost se počasi umika novi. Brusniška zadruga je že zaračala ledino in seme počasi kali. Prihodnje leto junija bo veter po dolinah in rebreh pod Gorjanci upogibal težko klasje italijanke. Zanjice bodo veselo brusile srpe in novo žito bo dalo nov kruh. M. J.

Z novomeškega živinskega sejmišča

V ponedeljek, 29. septembra so pripeljali na novomeško živilski trg 1071 prašičev v starosti 6—10 tednov, po ceni 2800—5500 dinarjev, in 19 prašičev od 3—6 mesecev, po ceni 5500—22.000 dinarjev. Prodanih je bilo 776 prašičev.

Število pretepev narašča

v zvezi z dobro vinsko in sadno letino, posebno v okolici Brezice. Pred nedavnim se je vračal F. C. iz Sromelj proti domu z vozom. Na cesti pri Dečjih selih je opazil skupno sedem pijanih možkih, ki so imeli pred seboj na tleh položeno dvokolo. F. C. je voz ustavil in zahteval prost prehod. Ogovorjeni pa so navallili nanj in sledil je pretep. Voznik Franc Cerinski je bil v pretepu hučo poškodovan, ima prelom lohanje in je bil takoj prepeljan v bolnišnico. Glavna povzročiteljica pretepa sta bila Slavko Kroselj iz Curnovca in Dušan Polovina iz Zagreba. Oba sta prijavitelna javnemu tožniku.

Viragajte svoje prihranke v Komunalni banki SEVNICA

Viragajte svoje prihranke v

Komunalni banki
SEVNICA

Tekstilna tovarna

»Novoteks«
Novo mesto

PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE VOLNENE IZDELKE

»KOPITARNA«

Sevnica

PRIPOROČA SVOJE VISOKOKVALITETNE PROIZVODE IN SPOROČA, DA JE ZVISALA PROIZVODNJO KOPIT IN PET.

Notranjepolitični tedenski pregled

Ljudska skupščina

Pretekli teden so zopet oživel skupščinski hodniki. Prvič po početnicah se je sestala republiška ljudska skupščina. Republiški zbor je potrdil izvolitev poslancev dr. Jožeta Vilfana, ki so ga izvolili tudi za člana izvršnega sveta. Na kasnejši seji pa je republiški izvršni svet izbral dr. Jožeta Vilfana za podpredsednika. Zatem so razpravljali o dopolnitvah zakona v območju okrajev in občin v Sloveniji. V mariborskem in celjskem okraju bodo namreč ukinili nekatere manjše občine, ki so bile večinoma administrativnega značaja, in ki niso imele vzgledov za uspešen gospodarski razvoj. Na skupni seji obeh zborov pa je član republiškega izvršnega sveta govoril o politnem gospodarstvu v naši republikli.

Ugotovili je, da se je proizvodnja povečala, da so se povečale tudi zaoge industrijskega blaga, ustale cene itd., kar vse nudi možnosti, da bomo letošnji plan izpolnili. Seveda pa moramo pri tem resno upoštevati nekatere probleme, ki bi znali ovirati napredek. Gre predvsem za zaposlovanje nove delovne sile in v tej zvezi za proizvodnjo dela ter življenjsko raven. Proizvodnja zastaja za načrtom le za pol odstotka, toda namesto predvidenih 9 tisoč oseb, kaže da bomo letos zaposlili okoli 16 tisoč delavcev in nameščencev. Zlasti mnogo novih delavcev so zaposlili v industriji ter rudarstvu. Gospodarski načrt je predvidel, da se bo število zaposlenih povečalo za okoli 2 tisoč, v resnici pa se je okoli 12 tisoč. Tako moramo ugotoviti, da je število zaposle-

nih naraščalo prav tako naglo kot proizvodnja in je zaključek tak, da se proizvodnja v letošnjem letu ni povečala. To vprašanje je toliko bolj važno zaradi tega, ker tako naglo povečevanje števila zaposlenih vpliva na osebno potrošnjo, kot pravimo. Veliko število novo zaposlenih prav gotovo vpliva na prejemke ostalih delavcev. Namesto, da bi se povečevala proizvodnja in s tem tudi možnost povečanja prejemkov, s katerimi bo moč kupiti več blaga, ostajajo dohodki delavcev in službenecv približno isti. Po podatkih zavoda za statistiko so se realni osebni dohodki v preteklih sedmih mesecih povečali za nekaj več kot 2 odstotka, čeprav smo predvideli s planom 7 odstotno povečanje. Počasno napredovanje vrednosti prejemkov ni pa samo posledica enake proizvodnosti dela, marveč tudi porasta cen za kmetijske pridelke. Zato tudi naraščajo skupni dohodki kmečkega prebivalstva znatno hitreje, kot dohodki delavstva.

Posebno vprašanje je tudi izvoz. Lani smo v prvih sedmih mesecih izvozili za 10,7 milijard dinarjev blaga, letos pa v istem obdobju le za 9,5 milijard dinarjev. Pomeni, da smo izvozili za 11% manj, čeprav predvideva družbeni plan 12 odstotno povečanje celotnega izvoza. V izvozu najbolj zaostaja industrija. V tem času se je namreč zmanjšal njen izvoz od 8 na 6,4 milijard dinarjev, to je za 20%. Industrija se bo morala močno potruditi, da bi dosegla do konca leta večje uspehe pri izvozu. Zatem so poslušali poslanci še poročilo o investicijski in proračunski potrošnji.

Na delo v novem skupščinskem obdobju pa se pripravljata tudi zvezna ljudska skupščina, ki bo imela v oktobru prva zasedanja. Medtem ko je zvezna ljudska skupščina v preteklih letih razpravljala predvsem o zakonih, pa se bo sedaj lahko veliko bolj uveljavljala tudi kot organ, ki bo nadziral in spremljal uveljavljanje zakonov, ki jih je sprejel. Pričakujejo, da bo skupščina podobno kot o kmetijstvu razpravljala tudi o delu upravnega aparata, o delu trgovine, o železnici in turizmu itd. Prav tako pa napovedujejo, da bo na enem izmed zasedanj ocenjevala tudi rezultate, ki jih je glede kmetijstva in zadružništva, stanovanjske izgradnje itd. sprejela v preteklem letu. Zbor proizvajalcev pa bo temeljitej razpravjal o gibanju gospodarstva v letošnjem letu, kar bo osnova za delo in pripravljanje gospodarskega načrta v prihodnjem letu.

Prav na kratko naj omenimo, da je v preteklem tednu republiški svet sindikatov govoril o nalogah občin in podjetij pri urejevanju problemov, ki se tičejo življenjske ravni prebivalstva. Med drugim je bilo ugotovljeno, da se nekatere občine preveč ukvarjajo z »velikimi« gospodarskimi načrti ter vidijo edino v tem možnost za napredek. Na tako delo navajajo občinske ljudske odbore takomenovani »poslovni ljudje«. Vprašanje je, če se občini sploša samo nenehno snovanje novih podjetij, če ob tem zanemarjajo skrb za stanovanjsko gradnjo in izboljšanje komunalnih ter drugih uslug. S tem seveda ni rečeno, da bi morala urediti vsa ta vprašanja občina sama, saj zato večkrat nima dovolj sredstev. Lahko pa bi te stvari uredili, če bi bila podjetja bolj pripravljena združevati svoja razpoložljiva sredstva za reševanje skupnih nalog, bolj določeno, za snovanje večjih menz, servisov v okviru stanovanjskih skupnosti, trgovskih lokalov in podobno.

Črnomelj ima nov vodovod

(Nadaljevanje s 1. strani)
Na podlagi teh ugotovitev je bil izdelan generalni idejni projekt za nov vodovod. Konfiguracija tal onega območja Bele krajine, ki naj bi ga napajal novo projektirani vodovod, je narekovala izdelavo projekta za gradnjo vodovoda v treh conah: **nizka cona** za območje Dobljice - Jerneja vas - Kanjarica - Črnomelj z vejama Podzemelj - Gradac in Griblje - Krasinje;

srednja cona pa bo zajela vlogovodno območje na pobočju zahodno od Črnomlja. Iz črpalnice na zajetju bodo črpali vodo v čistilne naprave in od tod se bo pretakala v rezervoarje, ležee v različnih višinah. Iz teh se bo napajalo omrežje posameznih con.

Vsaka od omenjenih treh con predstavlja ločeno etapo izgradnje, oziroma poedina vija predstavljajo lahko posamezne podetape pri izgradnji celotnega kompleksa.

Do sedaj je bila zgrajena prva vodna veja nizke cone, s čimer bo preskrbljen z vodo politični, gospodarski in industrijski center Bele krajine - Črnomelj z okoljskimi naselji. S primerno vodo se bodo okoliščini sedaj "udi rudarji v Kanjarici ter tovarna »Belada«.

Z deli na zajetju vodovoda so pričeli 1. avgusta 1954 in sicer v eni izmed vrst, ki se vrste nad jezerom v jugozahodni smeri. Ko je bil poizkusni vodnjak dograjen do globine 22 m, je prišlo dne 6. julija 1955 do

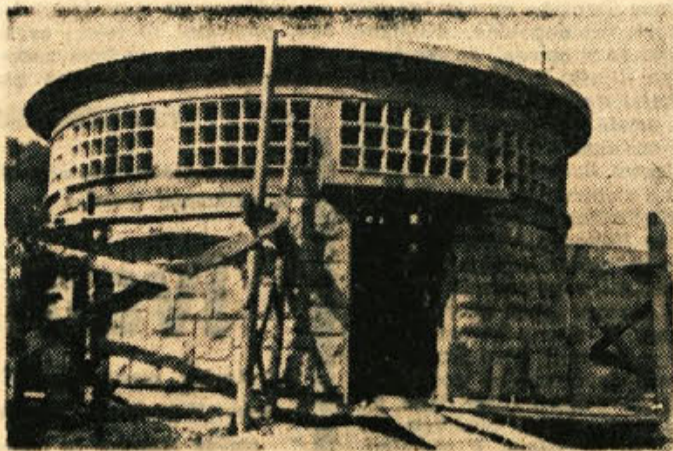
tragične nesreče, pri kateri je izgubilo življenje pet oseb. Tega dne so se namreč od odstranitvi globoke razstreline vrtnice v tleh vodnjaka, katera naj bi dokončno odprla vodi pot v vodnjak, ponesrečili višji gradbeni tehnik Janez Pelhan, geolog Cveto Grmovšek, delavec Jože Gašperšič in Franc Movrin ter rudar Ludvik Klenovšek. Izkazalo se je, da so bile žrtve zaman, kajti količina dotoka vode

začasnou tudi za čistilno napravo. Zajetje je povezano z rezervoarjem po 445 m dolgem tlačnem cevodu profila 250 mm. V črpalnici dvigata vodo dve črpalnici, od katerih zmore vsaka po 21,5 litrov na sekundo. Črpalke pogonjajo elektromotorji moči po 64 KW. Vklapljanje agregatov je avtomatsko iz centralnega prostora v čistilni napravi ali ročno v črpalnici.

V letih 1956 in 1957 je bilo Kočevje preko reke Dobljice mimo tovarne BELT in »Belokrajinka« do priključka na obstoječi mestni vodovod. Pri tem je potrebno poudariti, da so deloma vsled pomanjkanja ne-kvalificirane delovne sile, deloma pa vsled primanjkanja finančnih sredstev sodelovali pri izkopu in zasipavanju jarkov za polaganje cevodov delovni kolektivji in ostali prebivalci Črnomlja.

Skupni stroški dosežanje gradnje vodovoda znašajo 135 milijonov 133.000 dinarjev, za izvedbo celokupnega programa pa bo potrebnih še okoli 785 milijonov dinarjev. Točasnou poraba vode bo znašala predvidoma 630 m³ na dan.

Ing. Branko Peternej

Zajetje novega vodovoda nad Dobljico

je bila premajhna. Zato je bilo potrebno nadaljevati z raziskovalnimi deli. Na podlagi rezultatov, ki ga je dala naknadno zastavljena in izdelana raziskovalna vrtnica v neposredni bližini roba jezera, se je pričelo graditi v maju 1956 definitivni vodnjak, ki predstavlja sedanje zajetje. Tod preizkušena voda je hladna, saj ima okoli 11°C, in je dobrega okusa, 110 m višje od zajetja je zgrajen rezervoar vsebine 500 m³ in služi

položeni (povprečno 1,70 metrov globoko) 6.759 m izključno je azbestno cementnih cevi različnih profilov (200, 175, 150, 100 in 80 mm). V celokupnem razvodu je upoštevan cevovod od rezervoarja na Griču pri Dobljicah do mostu preko Dobljice v Črnomlju, koder je novi cevovod priključen na že obstoječi mestni vodovod, dalje položitev vodovoda proti Vojni vasi in objektom v Lokji ter obvodni cevovod z odcepom v naselju

Polde Grahek, Rožanec

SEMIŠKE JAGODE

Ze po nekaj korakih v semiški hrib sem spravil kravato v žep in sletel suknjič. Neki kmet, ki je z ženo trgati, mi je ponudil pižice in jedace ter pohvalil:

— Letos je dobra letina, samo ponekod je precej grozdja suhega in gnilega.

Pogledal sem grozdje. Bilo je res.

— Kaj pa je temu vzrok? sem vprašal.

Vzroka ni vedel.

Neka ženska je podila iz vinograda kokoši. Mimo pridelavec čuvaj s puško.

— Kar postreljite jih, te košiči!

— Ne, jaz varujem samo zadržno.

— Zakaj pa naše ne? — Tam dobivam plačo.

Potem pa je v prvi belokranjskini dodal:

— Zaman še pes neče lajati. Napotil sem se višje v hrib, da bi dobil kakšno večjo skupino trgačev. Kmalu sem za nekimi grmovjem alšal živahen pogovor in smeh. Drgančeve trgače sem presentil pri malici. Veseli pogovor je za nekaj trenutkov zastal, ko sem se pa predstavil, je stekel z isto živahnostjo naprej. Pridržititi sem se moral malici, česar se nisem preveč otapal. Spet sem začel pogo-

— Pravijo, da bo odkupna cena po 6 din za maligan, to-da to je bolj malo, če pomislimo po kakšni ceni ga prodajajo po gostinam.

Po malici so začeli spet trgati in nositi brente. Vsi so bili zelo dobro razpoloženi. Mimica je razlagala:

— Lansko leto so prišli k nam študentje. Dalj smo jim mošta, ki je bil še sladak. Vpraševali so, če se od tega sladkega lahko napijemo. Rekla sem, da ne. Potem smo pili. Bili so taki kot muhe. Objemali so drogove. Eden se je vsedel v umivalnik, poln vode in jokal, kako je nesrečen.

Nekdo je razlagal:

— Stari S. je bil skopuh; pri njem so morali trgati žvižgati in peti, da ne bi mogli zobati. Pa so se znašli. Polovica jih je žvižgala in pela, druga polovica pa zobala. Mladi S. je boljši.

Mestna uslužbenka je vzdihnila:

— Eno ali dve uri je že lepo trgati, več pa ne.

Vendar se to pri njej ni poznalo. Veselo in neutrudno je trgala naprej in povedala je marsikatero smešno.

Nekdo je začel:

— Pa ta naša postaja! Zdaj je jesen. Vina in pljancev bo dovolj — le kam bodo hodili kozlat, ko postaja nima stranjšča?

Se veliko so jih uganili, veseljih, zaljubljenih in resnih; še več pa zvečer, ko so prešali, pili mošt in pekli jagončka...

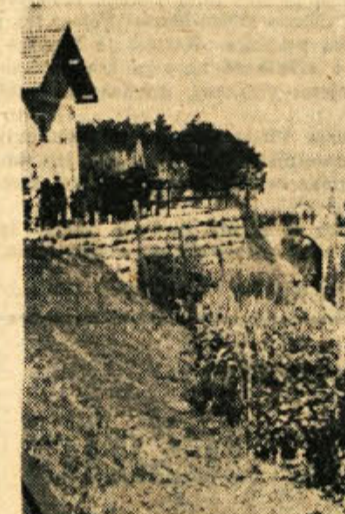
J. Primc

Letina v Suhi krajini

V Suhi krajini pospravljajo jesenske pridelke — krompir in koruzo. Oboje je dobro obrabljeno. Krompir je nekoliko boljše obrabljeno kakor lansko leto, koruzi pa je dala glede na pretekla leta izreden donos. Posebno lep je pridelek hibridne koruze; kmetovalci se pohvalijo, da se je lahko enkrat več pridelala kot domače. In še to dobro lastnost ima, da ne pelega kot je to primer pri domači koruzi. Med najboljšimi pridelovalci hibridne koruze so se uvrstili Blatniki Anton iz Zafare, Arkar Feliks iz Trebče vasi, Kešlin Stane iz Žužemberka in Rojč Jože iz Lopate.

Kmetje se za pridelek hibridne koruze zelo zanimajo in ga mislijo pokupiti za seme; povedati jim moramo, da se mora

vsako leto naročiti izbrano seme preko semenske službe, sicer ne bo uspeha pri pridelku. Seme doma pridelane hibridne koruze ne ustreza, zato naj gre pridelalec za potrebo prehrane ali pa za pitanje živine. Akcijski program jesenske setve v Suhi krajini razmeroma dobro teče. Po sklenjenih pogodbah je setveni plan v vseh zadržah dosežen, razen v Sela-Sumberku, kjer bo potrebno na tem še delati. Kmetijski zadržji Hinje in Dvor sta akcijski

Program jesenske setve presegli. Občinski ljudski odbor je v zvezi jesenske setve izdal razglas kmetovalcem.

Dvorski gasilci so na zadnji seji upravnega odbora sklenili, da si bodo nabavili gasilski avto in še nekaj manjkajoče gasilske opreme. Gasilsko društvo Dvor dobro deluje in v občini je po delavnosti eno prvih pa tudi na okrajnih nastopih si je priborilo že prva in druga mesta. Tudi pionirski vod je delaven.

M. S.

Franc Kos - polstoletnik

Včeraj se je »srečal z Abrahamom« splošno znani belokranjski javni delavec FRANC KOS, direktor Splošnega trgovskega podjetja v Črnomlju.

Čeprav srečamo Franceta v Črnomlju šele po osvojitvi, vendar ga je Bela Krajina spriču nje-govga požrtvovalnega in prizadevnega udeleževanja vključila med svoje obkvalificirane politične in gospodarske napredke ter utrjevanja novih oblik današnje stvarnosti.

Francje je primorski rojak; roditelj se je 1. oktobra 1905 v Gorici. Ze v rani mladosti je okusil črn, suh in pičel kos kruha, katerega je fakistični gospodar namenili preganjanemu in zatiranemu slovenskemu živlu. Kosovim staršem je uspelo, da so jeseni leta 1920 vpi-sali svojega sinka v gimnazijo v Ljubli, kjer je bila tedaj edina slovenska šola. Toda vzdrževalni-ja je bila previsoka in po dveh opravljenih razredih gimnazije se je moral Francje vrniti domov v Gorico. Tu se je lotil učenia v trgovski stroki in 17 let star al je pridobil izpravevalo trgovskega pomočnika. Nato je služboval v Gorici in v okoliških krajih. Zaradi svoje svobodoljubne miselnosti ter naprednega prepričanja, je bil večkrat odpuščen in je moral menjavati službe. Ko so postale zani razmere nevdružne, je leta 1931 emigriral v Jugoslavijo. Vojna vihra mu ni prizanesla ter je okusil vse gorje italijanskih zaporov in taborišč.

Doslej: 84% setvenega načrta

Po zadnjih podatkih smo v novomeškem okraju dosegli 84 odstotkov plana jesenske setve, ki znaša, kot smo že poročali, 1500 hektarov za priznane sorte italijanske pšenice. Zadržne organizacije: setev se je komaj pričela, zato izkoristite vse možnosti, da bomo dosegli celoten načrt jesenske setve!

Soli bo dovolj. Do konca julija je znašala proizvodnja Piranskih solin 13.200 ton soli, s čimer so dosegli 66% letnega plana oziroma 27% več kot lani v istem času.

Nova avtomatična pekarna na Reki. Na Reki je začela obratovati nova avtomatična pekarna, ki bo delala v dveh izmenah in bo krija polovico vseh potreb po kruhu na Reki. Zmožljivost pekarnice je 1200 kg kruha na uro. Zgradila jo je novosadska tovarna »Pobeda«, stroški pa so znašali približno 120 milijonov din.

Prezgodaj smo izgubili li naše srede dragega prijatelja in požrtvovalnega borca za socializem. Tovariš

LOJZE SMRKE

knjigovodja Kmetijske zadruge v Žužemberku, je bil več let odbornik okrajnega ljudskega odbora Novo mesto, član njegovih svetov in raznih komisij. Med narodnoosvobodilno vojno in po njej je vedno dajal trden zgled nesebičnega in požrtvovalnega dela za napredek in blagostanje delovnega ljudstva. V raznih organizacijah je aktivno sodeloval in pomagal graditi novo družbeno stvarnost, povsod je aktivno gradil in svetoval, nudil in razdajal svoje bogate življenjske izkušnje. Vse svoje moči je navzlic invalidnosti posvečal zlasti razvoju zadržništva, v katerem se je še posebej udeleževal v vzgoji novih zadržnih delavcev.

Ob prerani smrti se ga spominjamo kot zvestega in iskrenega zadržnega sodelavca, dobrega ljudskega odbornika in aktivista Osvobodilne fronte ter Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Slava njegovemu spominu!

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

Plitkost

Zato našega prijatelja vznemirjajo parole o bratstvu in enotnosti. V njih vidi nevarnost, ki škoduje gospodarskemu razvoju. To je bistvo nekega pojmovanja in določene manifestacije.

Mi, ki smo bili v njegovi družbi, oziroma on v naši, smo zanj diletant, nestrokovnjaki, omejenici, ki niso zmožni tolmáčiti probleme našega družbenega gibanja. Ta prijatelj plitko pojmuje našo družbeno stvarnost. Sploh je ne more doumeti, ker je omejen in običajen tehnokrat. Družbene stvarnosti ne moremo razumeti le s spoznavanjem statičnih elementov, temveč s široko družbeno omiko, te omike pa njemu manjka. Sleherno tovrstno razpravljanje ali pogovor bi bil z našim prijateljem nemogoč.

On se čudi, zdi se mu smešno, zakaj naše ceste niso asfaltirane, kakor da to ni želja vsega našega naroda. Ne gre mu v račun, zakaj vsak peti ali osmi državljani nima avtomobila. Rad dela primerjave s kakim Evropejcem ali Amerikancem, čes:

»Tudi mi bi lahko tako živeli, pa nismo podjetni.« Če pogledamo naš ekonomski razvoj tak, kakršen je, vidimo, da kaj takega je nobena dežela ni ustvarila v razmeroma tako kratkem času. On vse to prepriča naključju. On ne vidi v tem vlogo nikogar, ne vidi vlogo organizatorjev, še manj pa tistih, ki se vsakodnevno bore za ekonomski razvoj naše države.

Spriču svoje omejenosti ne more doumati naših objektivnih in subjektivnih težav, ki so stoletja zavirale naš ekonomski in kulturni razvoj.

Ne more razumeti, da je nastala naša ljudska revolucija prav zato, da potrga vse vezi, ki so nas v tem razvoju zavirale.

Njegova morala je nizka. On bi rad dobil honorar zato, da bi spoznal, kaj ga dedno obremenuje. Da, tako nizko je padel neki naš prijatelj, ki je običaj v svojem čudnem pojmovanju in ki še malo ni storil za naš družbeni razvoj.

S takim delom se kajpak ne pride daleč. In naš prijatelj je ena od zavor, ki otežkočajo naš pot v ekonomski in družbeni razvoj. D. Bojančič

Slovesen sprejem brigadirjev v ZKJ

Poročali smo že, da so v 3. novomeški MDB na avto cesti sprejeli v vrste Zveze komunistov 24 mladincev, v 4. novomeški brigadi pa 10 srednješolcev. Pretekli teden je tudi mladina 5. novomeške MDB - Ilija Badovinac, ki je delala na cesti dva meseca, doživela slovesen sprejem najboljših brigadirjev v ZKJ. Vsa brigada se je zbrala, prišla sta tudi člana sekretariata OK ZKS Ema Musar in Martin Zugelj ter sekretar ZKJ naselja Franjo Marič. Slavje je začel Julij Volf, sekretar brigade, nakar je Martin Zugelj govoril mladincem o življenju in borbi komunistov pred vojno in med NOB, kot tudi o njihovem velikem delu po osvoboditvi. Potem je toplo čestital 18 novim članom ZKJ, ki so bili sprejeti v vrste avtoritarno delovnega ljudstva. Z izročitvijo članskih knjižic in s čestitkami navzočih, še posebej pa komandanta brigade Jožeta Peterkoča. Je bila slovesnost zaključena, nadaljevala pa se je s predavanjem o najvažnejših političnih dogodkih po svetu.

6000 in več kg pšenice na hektar

220.000.000 zrn na 1 ha (5.000.000 - 5.500.000 x 36-40). Tisoč pšenčnih zrn (absolutna teža) tehtja v naših prilikah od 3,7 do 4,2 dkg, odnosno povprečno 4 dekagrama. Pridelek bo v tem primeru 4.500-5.500 kg na 1 ha. Pri gostejšem sklopu, ki ga prenesje sorte produktorje in genozna, pa dosežamo še večji pridelek. Polovična gostota nam da seveda tudi za polovico manjši pridelek.

Gostoto setve lahko uravnamo samo s strojem.

Uspeh naše akcije je odvisen tudi od tega, ali bomo vse sejalnike izkoristili do skrajnosti. Da bomo dosegli zaželeno gostoto, bomo sejalni s strojem san pastorko in salto 200-220 kg na 1 ha. Virgilkou, avtonomiko, U. bavarko 160-180 kg na 1 ha, produktorko pa 220-240 kg na 1 hektar. To velja za seme najboljše kaljivosti in čistote ter primerne težine. Takšno seme pa bodo naši kmetovalci

prejeli. Pri ročni setvi pa moramo količino uporabljenega se-mena povečati vsaj za 20 odstot-rov. Zato je ročna setev (ne

Da bi klasje tudi ob letu polno klenega zrnja, o tem odločamo zdaj, ob jesenski setvi!

samo, da z njo nikakor ne moremo doseči zaželeno gostote in globine) tudi gospodarsko ne-upravljena.

SEJATI MORAMO V NAJPRIMERNEJŠEM ROKU

Pri nas na Dolenjskem prevladuje izredno zmotno mnenje, da moramo italijanke sejati zgodaj. Ne upoštevamo še tega, da čas setve ni odvisen samo od podnebja, ampak tudi od sorte. Udomačene intenzivne sorte, kot so bavarka, U. in i-ljanjske sorte virgilkou, avtonomka, se v jeseni počasi razvijajo, prvi dve sta počasni tudi spomladaj, zadnji dve pa se spomladaj hitreje razvijata. Te sorte se-jemo pri nas najprej in sicer med 25. septembrom in 5. oktobrom.

Nekoliko pozneje sejemo salto, produktorko in san pastorko. Te sorte so v svojem razvoju v jeseni zelo hitre, brzijo pa tudi spomladaj. Sejemo jih pri nas med 5. in 15. oktobrom.

Prezgodnja setev povzroča, da jeseni rastline prebujno narastejo. Takšne rastline so občutljive na zimsko pozebo in debelejšo snežno plast. Prezgodnja setev italijanskih sort je že pri marsikaterem pridelovalcu povzročila, da pridelek ni bil takšen, kot ga je pričakoval. V kolikor zaradi vremenskih nezdov s setvijo zakasnimo, uporabimo za vsak zakasnjeno dan 2,5-3 kg na 1 ha več semena.

Za setev italijanskih sort naj velja pravilo, da ni treba hiteti s setvijo, pač pa s pripravo zemljišča. V dobro pripravljeni zemlji ne izkali 10-20% zrn, v slabo pripravljeno pa tudi do 40 odstotkov zrn. Pri ročni setvi so seveda ti odstotki mnogo večji. Uspeh celotne letošnje akcije je odvisen predvsem od tega, kako močno bo vez zadržna-kmetovalcev. Ob vključitvi zadržne mehanizacije, uporabi dobrih semen in gnojil ter popolni strokovni podreditvi v agrotehniko, bo uspeh zagotovljen. Uspeh te naše, dosedaj najširše kooperacijske akcije pa bo dal hitro pobudo za najširše sodelovanje: zadržna - kmetovalec.

Ing. RADO LINZNER

PRED ZAKLJUČKOM TRETJEGA DOLENJSKEGA KULTURNEGA FESTIVALA

Prejeto... Dolenjskega kulturnega festivala v preteklih dneh doseglo, tako bi lahko upravičeno rekel, svoj vrh in najlepša ter najplebješja priznanja. Razen literarnega večera slovenskih književnikov, o katerem poročamo danes še posebej, sta bili v soboto in nedeljo v ospredju zanimanja dve predstavi. Domači igralci so v režiji L. Smrekarja zelo ubrano in doživeto ponovili H. Tiemeyerjevo MLADOST PRED SODIŠCEM; v vlogi policijske nadzornice je gostovala prvakinja celjskega gledališča Kroš-Horvatova. V nedeljo zvečer pa so se Kostanjevci in številnim gostom predstavili igralci Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja s premiero komedije DUNDO MAROJE (Marin Držić-Marko Fotez) ter poželi izreden aplavz in najlepšo zahvalo občinstva, ki odlično zaigranega dela zlepa ne bo pozabilo. Režiral je Branko Gombač in znova dokazal širok obseg svojih igralskih in psiholoških prijemov. Igrali so v tržaškem narečju (po novem prevodu Bruna Hartmana). Gledalci so po končani komediji igralce dobesedno zasuli s cvetjem; priznanj, navdušenih vzklikov in pliskanja ni in ni hotelo biti konec.

V Kostanjevci je te dni odprta tudi razstava akad. slikarja Vlada Lamuta »Kostanjevica 1958«; umetnik razstavlja 29 vedut. Razstava je bila toplotno sprejeta in pomenj mimo stalne umetniške galerije v šoli lep umetniški užitek. V ponedeljek, 29. septembra, je bil v Kostanjevci tudi večer Cankarjeve umetniške besede »Ob materinem grobu«; recitiral je Marjan Dolinar, član celjskega gledališča.

III. Dolenjski kulturni festival bo zaključen v soboto zvečer ob 20. uri, ko bodo domači igralci nastopili z dramo Mire Pucove SVET BREZ SOVRAŠTVA. Tudi na zaključno prireditev vabi pripravljani odbor domačine in goste!

VLADO LAMUT: PORTAL KOSTANJEVIŠKEGA GRADU

KOSTANJEVICO NA KRKI SO OBISKALI KNJIZEVNIKI

Prisrčna ubranost s poslušalci

Lep, intimen večer so imeli v Kostanjevici v četrtek, 25. septembra, v okviru III. dolenjskega kulturnega festivala; nastop pesnikov in pripovednikov, članov Društva slovenskih književnikov. To so bili (razen enega) zastopniki našega poveljnega pisateljskega in pesniškega rodu: pesnik Janez Menart, Tone Pavček, Ciril Zlobec in novelista Andrej Hieng in Lojze Kovacič. Starjši literarni rod je pa predstavljal pesnik Severin Sali.

zvečela ubranost, ki je vsemu večeru vtisnila posebno slovesnost in domačnost. Poslušalci so res s toplino in zavzetostjo prislunili glasu svojih gostov, jih nagradili ne samo s pozornim poslušanjem, ampak tudi s sproščenimi aplavzi, šopki vrtin in cvetovi, ki so jih metali na oder.

Prav gotovo bo, kakor so jim v nagovoru dejali književniki: »... to srečanje za vas in nas drag in topel spomin na vaše letošnje festivalne dni«.

Ladko Korošec, basist ljubljanske Opere, je po svojih vlogah dobro znan in hkrati tako priljubljen med slovenskim občinstvom, da mu po pravici pravimo ljudski umetnik. Tudi na predstavi Seviljskega brivca, ki je bila v Kostanjevici, je prinesel izvrhano mero svojega širokega smeha in čudovite igre. Na sliki: Ladko Korošec kot Don Bartolo v Seviljskem brivcu

„Veletekstil“ LJUBLJANA Trgovska podjetja, nabavljajte tekočino blago v našem podjetju. Nudimo veliko izbiro po konkurenčnih cenah. VELETEKSTIL Ljubljana, Nazorjeva 4

»SEMENARNA« LJUBLJANA Nudimo kvalitetna semena vseh vrst. Obračajte se na naše podjetje s pravočasnim naročili!

SLOVENIJALES Šole, ustanove, podjetja, potrošniki! Zahtevajte ponudbe in prospekte za sodobno šolsko, pisarniško in sobno pohištvo! Ogledite si bogato izbiro spalnic, kuhinjske opreme, kombiniranih sob, kavčev, foteljev itd. Poslovalnice: v Ljubljani: Kidričeva — v Celju: Zidanska — v Zagrebu: Šubičeva — v Beogradu: Vuka Karadžića.

Žužemberške novice Pionirji — mladi tehnik iz žužemberške šole so dobili drugo okrajno nagrado od okrajnega odbora Ljudske tehnike. Da so nagrade vredni, je bila pokazala razstava njihovih izdelkov ob koncu šolskega leta. Delo mladih tehnikov se bo v letošnjem letu še razširilo, ker bo dobila njihova delavnica še del opreme.

Novo mesto spet brez vode 23. septembra je bilo Novo mesto spet ob 4. uri zjutraj do 2. ure popoldan brez vode. Pri novomeškem VODOVODU so nam povedali: Doktor je trajalo petletno jamstvo se je to zgodilo le 3-krat na področju pri Postopah. Ko je pa 17. junija letos jamstvo poteklo je cev na tem področju počila do danes že 5-krat. Domnevali, da je kriv premik zemlje, kot smo o tem že pisali. Podjetje Vodovod je povabilo iz Ljubljane strokovnjake, ki bodo zadevo preiskali, o tem bomo še poročali.

Začelo se je novo šolsko leto. To je bilo živahno in veselo prvi dan! Naši otroci so živorežili s svojimi raznobarnimi glasovi kakor vrabčki na stehi. Mamice, očki in tette so se pridružili temu otroškemu veselju — za začetek novega šolskega leta. Profesorji, učitelji in drugi vzgojitelji so vodili to začetno operacijo in najdevali najugodnejše rešitve za porazdelitev učencev po razredih. Dela so imeli na pretek... V učilnicah se je začelo klicanje po imenih. Otroci so se oglašali in tako javljali svojo prisotnost. Zdalej ti pa pride tisto najhujše — šolska reforma! Zaključeno je preseljevanje nižjih razredov gimnazije v osemletko. Nekl učence se ni pa ni mogel sprizniti s tem. Nikakor mu ni šlo v glavo, da bi se iz drugega razreda gimnazije spet povrnil v osnovno šolo — osemletko. Kratko malo se je uprl, se otepal na vse načine. »Nazaj ne grem pa ne grem!« je robantil. Učence tega »vračanja« ni mogel prenesti. Razjokal se je in ušel domov. Zvito je izkoristil mamino odsotnost in se skrivil v posteljo. Kmalu sta stopila v sobo mamica in očka. »Čuj, kdo pa je v postelji?« je vprašala mamica.

Upornik proti reformi »Ne vem. Ga sploh ne poznam!« je odgovoril očka. »Strašnoko sumljivo!« je rekla mamica in zmajevala z glavo. Potihoma sta stopila k »neznancu« in prislunhila, kdo tako globoko sope v njuni postelji. Vtem, ko sta mamica in očka hotela obračunati z neznancem, skoči mlajši sinček na posteljo in odgrne odejo. »Neznaneček! Janko, uporniški učenec, videc, da ga napada sila in hoče obračunati z njim, zbere zadnje ostanke svoje moči. Lasje na glavi mu bojevito vstanejo in se zaderce: »Jaz sem!« Nato bruhne v jok. Očka in mamica se ustrašita, zmedeta; saj nista vajena takih dogodkov. Vendar hitro zvesta, za kaj gre. Očka mora kajpak ohraniti svojo avtoriteto, zato uradno napove hišno konferenco. Dnevni red: šolska reforma. Očka je najstarejši član družine; kot tak ima tudi največ izkušenj v »državnih« referatov. Hočeš nočeš mora prevzeti nevhvalno vlogo referenta. Otroci, mokrici lic od joka in smeha, s komaj umirjenimi očmi, nestrpno čakajo besed glavnega referenta. »Moji ljubi otroci! Mislim, hm... da nam zadeve glede šolske reforme ni treba raziskovati. Spustimo jo iz dnevnega reda... Otroci se prostovoljno odpovedo joku in pazljivo poslušajo očka. »Janko, ti ne boš več obiskoval drugega razreda gimnazije,« pravi očka, glavni referent družinskega sestanka. Janko se radovedno zareje v potiri očkov obraz. Nekaj časa upira vanj svoje žalostne oči, potem jih odvrne proč in si grize z rumenimi zobki gorjono ustnice. Mamica opazi, kako nad Jankovimi obrvmi utripaje debela krvna žila in se dotika vek... Začneta govoriti oba hkrati, vpadata si v besede. Potem se mamini glas zgubi v Jankovih besedah, ki odmevajo od kuhinjskih sten: »Ne bom se vrnil v osnovno šolo pa se ne bom! Saj sem jo že končal. Jaz hočem v gimnazijo!« Mlajši sinček pa razposajeno skače po stolu, vesel, ker se njegov bratce vrača v osnovno šolo in bosta sedaj hodila skupaj v isto postelje. Očka in mamica dokazujeta, da je šest razred osemletke isto, kakor prej drugi razred gimnazije, ampak ljubki otroci tega ne morejo razumeti. No, ta večer, vesel in žalosten, ni trajal dolgo. Otroci, eni od veselja, drugi od žalosti, so hitro zaspali. Drugi dan je pa že vse bilo tako, kakor je predvidela šolska reforma... D. BOJANIČ

Tri s trebanjske šole

Osnovna šola v Trebnjem je organizirala taborjenje v Rabcu v Istri. Taborili so od 14. julija do 1. avgusta; tabor je vodila Milena Jurčec. Taborno opremo jim je posodilo novo-meško učiteljske, hrano (sir in moko) jim je dal občinski odbor RK, vsak tabornik pa je prispeval po tri tisoč dinarjev.

Učenci in učitelji osnovne šole Trebnje so 23. septembra povabili v goste komandante brigad mladinskega naselja »Tone Tomšič«. Sprejem je bil ob 11. uri dopoldne. Komandanti so si ogledali šolsko kroniko, dijaški list »Zarje«, ki je izhajal med šol. letom 1952-53 in ostale zanimivosti. Pionirji so pričakali komandante na šolskem dvorišču. Sprejeli so jih s pionirsko zastavo. V imenu učiteljev je pozdravil goste Nace Bukovec, v imenu učencev pa pionir in pionirka. Komandantom so podarili slovenski narodni šopek in »ribniški šopek«. V imenu komandantov se je zahvalil Boro Smid. Pohvalil je dolenjsko gostoljubnost in pokrajino ter dejal, da mu bodo dnevi, preživeti pri nas, ostali vedno v spominu. Pionirjem je v imenu naselja podaril več knjig in brošur, naboje za zračno puško, žogo in dve sliki. Po sprejemu so šli komandanti s pionirji v razrede in se razgovarjali o šoli, življenju v brigadi, o delu, učenju in o vsem, kar so pionirji hoteli vedeti.

Dobro so izkoristile stavko Nedavno so 180 dni stavkali piloti Zapadne letalske linije v Los Angelesu, zahtevajoč povišanje plače. Med to stavko pa 40 stewardes, uslužbenk na letalih, ni sedelo križem rok — od prve do zadnje so se poročile. S tem so dobile moč, izgubile pa službo, kajti letalska družba ne zaposli poročenih stewardes.

To je bil lep, prisrčen in topel sprejem. Trebanjska osnovna šola je stara že nad sto let. Zidana je bila za enorazrednico. Takrat sta v šoli stanovala še upravitelj in mežnar. Med zadnjo vojno je bila v njej italijanska bolnica in mrtvašnica. Danes so v tej šoli štiri razredi. Poglejmo, kaj je zapisal za bivšo enorazrednico pred približno sto leti šolski kronist: »12. julija 1861 je obiskal šolo prevzvišeni in preučeni dr. Jan. prosvetni in šolski svetnik, ki je bil s poukom zadovoljen, zelo nezadovoljen pa nad stanjem šolskega poslovanja.« Take in podobne ugotovitve se ponavljajo v kroniki večkrat... Danes je šolska zgradba prav taka kot pred sto leti, razlika je le v tem, da v njej ni samo en razred, ampak štiri. Po Trebnjem pa so raztreseni še ostali razredi: eden v banki, eden v gradu, eden v stari občinski hiši, telovadnica je v združenem domu, otroški vrtec pa nad Trgovskim podjetjem. Načrt za novo šolo in stanovanja učiteljev je pripravljen. Gradnja bi znašala po predračunu 156 milijonov din.

29. septembra je nenadoma priminul v 53. letu življenja frizerski mojster Ivan Adam iz Novega mesta, član Zveze borcev, SZDL, Ribiške zveze, Planinskega društva, prvi predsednik Okrajne obrtne zbornice in dolgoletni vodja Mestne godbe. Vsem znanega, vedno vedrega Novomeščana bomo ohranili v trajnem spominu. Iskreno sožalje vdovi in hčerki. Občinski odbor ZB — Občinski odbor SZDL — Okrajna obrtna zbornica — Zveza ribiških društev Novo mesto — Planinsko društvo Novo mesto

RAZPIS DELOVNIH MEST Komitaja za uslužbenska vprašanja občinskega ljudskega odbora Novo mesto razpisuje na podlagi 37. člena zakona o javnih uslužbenih sledeča delovna mesta pri Občinskem ljudskem odboru Novo mesto: 1. mesto načelnika oddelka za gošpodarstvo in komunalne zadeve 2. mesto finančnega inšpektorja 3. mesto referenta za blagovni promet in turizem 4. mesto za davčnega izterjevalca Pogoli: 1. za načelnika oddelka za gošpodarstvo: visoka strokovna izobrazba s strokovnim izpitom in najmanj 5-letno prakso v upravi; 2. za finančnega inšpektorja in referenta za blagovni promet in turizem: najmanj srednja strokovna izobrazba s strokovnim izpitom in najmanj 3-letno prakso v stroki; 3. za davčnega izterjevalca: nižja srednja šola. Prošnje za sprejem in službo je treba poslati na Občinski ljudski odbor Novo mesto najkasneje do 20. oktobra 1958. Komitaja za uslužbenska vprašanja ObLO Novo mesto

MECHANIZACIJA Industrija v Makedoniji. Pred vojno v Makedoniji ni bilo industrije, ampak samo male in srednje delavnice. Danes je v Makedoniji 65 velikih podjetij, med temi imajo nekateri zaposlenih tudi nad 2000 delavcev. Glavni proizvodi teh podjetij so: centrifugalne črpalke, gradbeni stroji, razna dvigala, zračne zavore za železnice, naprave za umetni dež, transformatorji, aparati za varjenje, kopirni stroji, nove vrste grelcev in ventilatorjev, trobrzdni plugi, traktorji z branami in avtomatične kretinice. Mehanizacija luke v Pločah. Letos sta bila za luko v Pločah nabavljena dva avtomobilska žerjavi s 6 tonami nosilnosti. Do konca letošnjega leta bodo nabavili še velika mostno dvigalo in dogradili zaprti skladiščni prostor s 3750 kub. metrov prostornosti. Grafitna ruda. V vasi Bunji Krčin v krškeškem okraju so nedavno po naključju odkrili ležišča grafitne rude in kremenčevskega peska. Po prvih ocenitvah geologov so ležišča grafitne rude precej bogata in obetajo dalje izkoriščanje. Večja proizvodnja Tovarne FAP v Pribroju, ki ji je bil odobren investicijski kredit v višini 1750 milijonov din za zgraditev nove dvorane s površino 18.000 kvadratnih metrov. Ko bo dvorana zgrajena, bo lahko tovarna v celoti izdelovala 7 tonske kamione, ki jih izdeluje po licenci tovarne Saurer. Zamenjava starih ladij. Upravni odbor združenja pomorskega brodarstva Jugoslavije je pozval na izločitev postelj, ki imajo nad 40 let stare ladije, naj izkoristijo ugoden položaj na svetovnem trgu za zamenjavo starih ladij za novejšie. Gra v glavnem za ladje, ki jih kurijo s premogom in ki imajo 12. septembra II. mednarodna konferenca za miroljubno uporabo atomske energije. Konferenca se je udeležilo 5000 znanstvenikov iz 60 držav. Od 2500 referatov, s katerimi so se predstavili znanstveniki vsega sveta, so 28 referatov pripravili jugoslovanski znanstveniki.

POSPEJTE NASADE JAGODICEVJA, kajti Vaš pridelek vedno ugodno vnovčite. Za sadike se obračajte na Vašo zadrugo! »SLOVENIJA — SADJE« LJUBLJANA Druga mednarodna atomska konferenca. V Zenevi je bila od 1. do 12. septembra II. mednarodna konferenca za miroljubno uporabo atomske energije. Konferenca se je udeležilo 5000 znanstvenikov iz 60 držav. Od 2500 referatov, s katerimi so se predstavili znanstveniki vsega sveta, so 28 referatov pripravili jugoslovanski znanstveniki.

Na avtobusu Stara ženica je zrinila v avtobus košaro, cekar, krivačko in starega, živčnega mozička, ki je imel leseno nogo. Mi smo se smejali. Sprevodnik je pripril leseno nogo. Možic je znil: — Saj me nič ne boli. Ženica je opominjala možičlja: — Pa pridni bodi! Mi smo se smejali. Avtobus je odpeljal. Možic je vzdihnil: — Z ženskami je vedno križ. Mi smo se smejali. Možic se je tudi smejal. — Pa vaša noga? — Hudič jo je vzel. — Povejte nam, kako je to bilo! — Smešna stvar. Tam nekje pri Cromlju je bilo. Pokalo je, ko sto hudičev. Potem sem zaspal. Zbudil sem se v beli sobi v beli postelji, vse je bilo belo. Do takrat že dolgo nisem spal v postelji. Smešno, kajne? Smejali smo se. Možic se je tudi smejal. — Pa potem? — Vsa stvar se mi je zdela sumljiva: bela hiša, bela postelja, vse belo. Ujet sem. Prva misel mi je bila beg. Odgrnil sem odejo in vstal. Zakrčal sem in padel. Sumljivo se mi je zdelo, zakaj sem padel. Pogledal sem. Takrat sem prvič videl, da nimam noge. Smešno, kajne? Smejali smo se, mošic se je tudi smejal. — Pa potem? — Potem so od nekje pridrveli zdravniki. Sivi so mi popokali. Zda so me operirali brez narkoze in brez injekcije. Tuliš sem kot volk. Smejali smo se. Možic se je tudi smejal. — Nazadnje pa je prišlo tisto najsmesnejše: povedali so mi, da nisem ujet, ampak v zavazniški bolnišnici v Rimu. Smejali smo se. Možic se je tudi smejal. — Ubili me pa le niso. Dotikrat so poizkušali, pa me niso mogli. Mene se ne da ubiti. Sam sem si moral izkopati grob, pa je prišla v zadnjem trenutku naredba, da me bodo v Ljubljani ustrelili; kot talca. V Ljubljano so nas pripeljali ob devetih, talce pa so postrelili že ob šestih. Za tri ure sem zamudil smrt. Danes se temu samo še smejem. In spet se je zasmelil Mi Pa smo se čudno zresnili. Jože Prime

Z jesenjo - novi načrti

V SENTJERNEJU BODO POŽIVILI DELO MLADINSKIH ORGANIZACIJ

V brigadah je vrsta mladincev in mladink obiskovala razne tečaje, ki so veliko pripomogli k njihovi vzgoji. Ti mladinci bodo sedaj vodili delo mladine na vasi, v kolektivih in povsod, kjer je mladina.

Pred dnevi nas je pot zanesla v Sentjernejo v podjetje Telekomunikacije. V razgovoru s članom občinskega komiteja LMS tovarišnem Pirkovičem in predsednikom delavskega sveta ter upravne odbora smo pregledali možnost za pospešitev dela z mladino v sentjernejski občini. Omenjenimi tovarišema smo postavili nekaj vprašanj, na katere so takole odgovorili:

Ali obstajajo možnosti za poživitev dela z mladino?

V občini Sentjerneje je dosti mladine, ki je željna dela, samo nismo je znali organizirati. Vemo, da je delo na terenu težje, vendar ne moremo razumeti, zakaj v našem podjetju ni bil ustanovljen mladinski aktiv, saj je tu zaposlenih okoli 70 mladincev in mladink.

Najprej bi morali poskrbeti za mladinski aktiv v tem velikem kolektivu, ta pa naj bi bil kasneje nosilec političnega in kulturnega dela v našem kraju. To bomo v kratkem uresničili in upamo, da bo ta prvi korak v pozitivni dela z mladino uspešen.

Kje so glavni vzroki, da mladina ni delala?

Glavni vzroki za slabo delo mladinske organizacije so po našem mnenju v pomanjkanju mladinskih aktivistov, ki bi znali delo organizirati. S strani prosvetnih delavcev tudi ni bilo zaželenih pomoči; mislimo, da bi se med 30 učitelji morda le našel kdo, ki bi posvetil mladini malo več pozornosti. Tudi pomoč ostalih množičnih organizacij ni bila zadostna. Instrumenti za taboriščni zbor ležijo v omari; pevski zbor je tudi propadel. Tudi športnega življenja ni. Vse to si lahko očitamo.

Upamo, da bodo te dobromarne besede padle na plodna tla.

Imate kak predlog za poživitev dela mladinske organizacije?

Prosvetni delavci bi nam lahko nudili pomoč, saj vemo, da bi lahko oni vodili mladino pri kulturno prosvetnem delu. Ob pomanjkanju mladinskih voditeljev bi morali biti oni glavni nosilci kulturnega dela.

Z organizacijo pevskega zbora, tamburaškega zbora, s predavanji s poživitev taborniške družine in s športnimi prireditvami bi delo mladine zaživel. Mislimo, da zdaj le kino opravila izobraževalno delo, kje so pa ostali...

Tako smo zaključili pogovor in se poslovili v upanju, da bodo naša prizadevanja le privedla odgovorne ljudi, ki jim je poverjena skrb za vzgojo naših mladih. Mladina bo taka, kakršno bomo vzgojili. Dajmo ji, kar od nas pričakuje in kar smo ji dolžni, pa bo rada delala!

Slavko Dokl

Iz Šmarjete

Kmetijska zadruga Šmarjeta ima sklenjenih pogodb za približno 75 odst. setvenega načrta za štaltjanko. Pravijo, da so prepričani, da bodo načrt sto-odstotno uresničili.

Namiznega sadja je dovolj, samo kupcev ne morejo najti, tožijo v Šmarjeti. Vendar upajo, da ga bodo nekako uspeli prodati. Hibridna koruza je lepo obrodila in so vsi kmetje, ki so jo sadili, zadovoljni.

Gradnja prepotrebne ceste Podšumberk-Bič prenehala

Cesta Podšumberk-Bič bo predstavljalja najbližjo povezovalno žužemberka in Suhe krajine z avto ceste. Občani so bili z gradnjo te ceste zelo zadovoljni. Cesta je tudi gospodarskega pomena za te kraje, zato bi bilo treba delo pospešiti, na žalost pa se je zaradi pomanjkanja sredstev z gradnjo prenehala. Cesta bo okrajina in bi bilo zelo razveseljivo, če bi dobili še dodatna sredstva, da bi prepotrebno gradnjo nadaljevali.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Redenski koledar

Cetrek, 2. oktobra - Mirna, Petek, 3. oktobra - Terzija, Sobota, 4. oktobra - Franček, Nedelja, 5. oktobra - Dunja, Ponedeljek, 6. oktobra - Verna, Torek, 7. oktobra - Marija, Sreda, 8. oktobra - Simeon.

LUNA: 8. oktobra ob 2.20 zadnji krajec.

KINO

Brezice: 3. in 4. 10. češki barvni film »Posrite prosim!«, 5. in 6. 10. ameriški barvni film »Gora«, 7. in 8. 10. madžarski barvni film »Vrtinec«, Kostanjevica: 5. 10. ameriški barvni film »Stekleni čevljički«, Metlika: 1. 10. ameriški barvni film »Saskičevan«, 4. in 5. 10. ameriški barvni film »Tarzan v pustnini«, 6. 10. sovjetski film »Zaveda Rumjanceva«, Mokronog: 4. in 5. 10. ameriški film »Največji meji!«, Novo mesto: od 3. do 7. 10. francoski kinemaskopni film »Grenka zmaga«, Od 7. do 8. 10. italijanski film »Kruh, ljubezen in ljubosumnost«, Semic: 6. 10. madžarski film »Se živijo«, Sevnica: 4. in 5. 10. sovjetski film »Novoletni ples«, Trebnje: 4. in 5. 10. ameriški barvni film »Do poslednjega!«, Pristava v nedeljo ob 18 in 19. Žužemberk: 5. 10. argentinski film »Zena morja!«.

MALI OGLASI

Praemo njeve v neposredni bližini novega mesta po zelo nizki cen. Parcele so na lepem prostoru Zagorje, Muzejska 3 Novo mesto.

Kupim dobro ohranjen emajliran štedilnik, Strumbej Marin, Straža.

Valecna za čevljarstvo obrt - sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. Repina Alojz, Že, Zadobrova - Ljubljana - Polje.

Obveščam stranke, da bom št. 21. kurinske naprave 5. in 7. oktobra v vaseh Sela, Globodol, Hmeljčič, Orklyevce, Mali in Veliki Kal, Sentjurje, Ceme, Hrastje in Dolenja vas. - Hodnik Alojz.

Godbe na pihala in glasbene šole. Pozor! Popravilno generalno in delno vse vrste pihalnih instrumentov, saksofonov, klarinetov in harmonik. Popravila izvršujemo točno, solidno in po ameriški ceni. Še pripravljamo. Kustrin - delavnica za izdelavo in popravilo instrumentov, Ljubljana Veselova 3 (bivša Nunska).

OBVESTILA

Kmetijska zadruga Trebnje obvešča vse svoje člane in prebivalstvo, da je njena poslovalnica poslej odprta od 7 do 14 ure neoprekajeno.

Po kratki in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša predraga mati, žena in sestra.

SLAVKA VOVK iz Mirne peči

Ohraniti jo bomo v trajnem spominu.

Zaljubljeni mož Tone, hčeri Melita in Jelka ter ostalo sorodstvo.

»GALEB« v Novem mestu

Renomirano podjetje za proizvodnjo klobukov in tepic na veliko in na malo iz Zagreba je odprlo svojo prodajalno v No-

vo mesto

V času od 20. septembra do 27. septembra je bilo rojenih 7 dečkov in 1 deklica.

Porodila sta se: Logar Anton, delavec z Jesenic in Klina, Magdalena, frizerska pomočnica iz Ločne.

Umelj sta: Goršin Neža, posestnica iz Krške, 33 let. Piletič Marija, osebna popusteljka iz Gradca, 72 let.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Angela Muhovič iz Livoda - dečka, Karolina Pirkovič iz Sei - dečka, Antonija Prešeren z Vrha pri Paki - dečko, Amalija Zoran pri Paki - dečko, Marija Novinc iz Praproč - dečko, Marija Folt iz Dol. Polja - dečko, Terzija Pir iz Strekljčeva - dečka, Dragica Metko iz Bulič - dečko, Marija Bizjak z Studenca - dečka, Jožica Štefica Jančar iz Orsovo - dečko, Rozalija Udovc iz Dol. Ponikev - dečka, Martina Zupan iz Novega mesta - dečka, Rozalija Bukovec z Dečine - dečko, Marija Šenica z Sel - dečko, Štefica Jančar iz Luterskega Sela - dečko, Helena Kocjančič iz Gor. Kamenc - dečka, Alojzija Ober z Belega grida - dečko, Terzija Ambrožič iz Gor. Lakovnic - dečka, Terzija Zupančič z Vršana - dečka, Jožeta Sustarič iz Zapuž - dečka, Milka Mrzela iz Mačkoveca - dečko, Slavka Kaplan iz Stranske vasi - dečka, Martina Bajuk iz Bojanje vasi - dečka, Marija Učan z Doža - dečko, Marija Retelj iz Občič - dečko, Tončka Zibel iz Mokronoga - dečko, Marija Rodič z Dobrave - dečka.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franca Cirnska iz Sei je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Anton Ivanjšek iz Globodca si je pri delu poškodoval desno nogo, Alojza Bravčun iz Vetenika je nekdo napadel in poškodoval po glavi, Antonu Najlerju iz Stare vasi se je zvalil na desno nogo sed in mu je zlomil

Slabo čuvajo svoja sredstva

gradbena podjetja Tako nista smeli gradbeni podjetji Beton Celine in Gradis Ljubljana na odseku avto ceste od Pogreče do Bregane nobenih čuvajev. Razno orodje, samonokice, tehnični les, bencinski sodi, pogonsko jermenje in ena dva, vse to je ležalo skladiščeno vzdolž trase. Okoliški kmetje so si predmeti, ki niso bili čuvani, prisvajali. Obe podjetji sta zaradi slabega čuvanja lastnih sredstev utrpeli precejšnjo škodo (več kot milijon dinarjev). Tako je podjetje bilo ukrađeno 33 kub. metrov tehničnega lesa ter večje število bencinskih sodov, orodja samonokice, strojna maziva in podobno. Organi LMS so v dveh dneh našli pri okoliških kmetih za polne tri kamione ukrađenih predmetov.

Požar je izbruhnil

12. septembra ob pol dveh zjutraj v tvornici ROTO VIKEM. Domači gasilci so požar takoj ugasili. Vnel se je transformator, ki ni bil v pogonu zaradi filtriranja transformatorskega olja.

Izlet Fiatov 600

Avtomoto društvo Novo mesto priredi v nedeljo, 4. oktobra, polno. progaradno vožnjo Fiatov 600 pod naslovom »Izlet v neznanje«. Odhod z Glavnega trga ob eni popoldne. Društvo vabi, da se izletu pridružio tudi vsa ostala druga motorna vozila.

Sprejemmo

USLUŽBENKO

Z znanjem strojepisja in splošne administracije

Lahko je tudi začetnica. Ponudbe s kratkimi osebnimi podatki pošljite upravi Dolenjskega lista, Novo mesto, poštni predal 33.

DOLENJSKI LIST

NOVO MESTO

Loize Hlede 50-letnik

Tiho in skorajda neopazno je pred dnevi dopolnil LOJZE HLEDE v Novem mestu petdeset let. Vsi prijatelji, znanci in sodelavci mu k lepemu jubileju želimo še mnogo vednih in zadovoljnih dni, predvsem pa še veliko delovnih uspehov!

Lojze se je rodil leta 1908 kot sin krošnjarja v Novem mestu. Zgodnjo mladost je preživel pri starih starših v Kojskem na Primorskem, leta 1914 pa je spet prišel v Novo mesto. Izučil se je lektarske in svečarske obrti v Metliki, nato pa je bil zaposlen kot pomočnik v svoji strčki, pomagal je starem in pozneje dobil službo na novomeški občini, kjer je ostal vse do odhoda v partizane leta 1942.

Borba za življenjske pogoje je klasala Lojzetu svetovni nazor. Podpiral je napredne misli in zagovarjal pravice delovnih ljudi, zato v službi ni napredoval. Ko so Nemci zasedli Novo mesto, je kot občinski stražnik skrbel orožje in ga pozneje izročil partizanom. Pregarjanj, zasliševanj in okupatorja se je rešil z odhodom v NOV. Kot borsec je bil v 2. četji ZDO, pozneje pa v proletarski brigadi Toneta Tomšiča. Zaradi bolezni je bil prestavljen v bolnišnico na Rog, kjer je delal kot strežnik in intendant do osvoboditve.

V KPS je bil sprejet že leta 1943. Leta 1945 je bil imenovan za komandirja ljudske milice v Novem mestu, ves čas pa je bil zvest in dosleden aktivist. Pri prvih volitvah je bil izvoljen v okrajno skupščino in izvršni odbor LO Novo mesto, nekaj časa je bil tajnik OLO in kasneje poverjenik za finance. Zdal je direktor novomeške podružnice DOZ in poštrovno vodil zavod.

Marsikaj bi lahko še našte-

ditve. V KPS je bil sprejet že leta 1943. Leta 1945 je bil imenovan za komandirja ljudske milice v Novem mestu, ves čas pa je bil zvest in dosleden aktivist. Pri prvih volitvah je bil izvoljen v okrajno skupščino in izvršni odbor LO Novo mesto, nekaj časa je bil tajnik OLO in kasneje poverjenik za finance. Zdal je direktor novomeške podružnice DOZ in poštrovno vodil zavod.

Ljudski odbor je na svoji izredni seji 24. septembra sklenil, da bodo pričeli trgati na področju občine Semic že 25. septembra. Grozdje je zrelo in bi mu vsako zavlačevanje trgovatve samo škodilo. Za prvi dan je odšlo veliko trgčevcev z vozmi, brenjami, škafid in sodi v »gora«.

IEV, obrat Semic-Vrtiča, je izboljšal tehnološki postopek proizvodnje blok-kondenzatorjev. To je edina tovarna te vrste v Jugoslaviji. Za zadovoljitev celotnih potreb jugoslovanske radio-industrije bi potrebovali še 10 navijalnih strojev, ki jih bodo verjetno izdelali sami in eno vakuum črpalko, ki jo morajo uvoziti, vendar zanjo še nimajo denarja. Stala bi približno 2.500 dolarjev.

IEV, obrat Semic-Vrtiča, je odprl za svoje delavce menzo. Do sedaj se hrani v njej 50 delavk od skupno zaposlenih 154. Kosilo stane približno 50 din.

Edini bife v Semicu ima na hrani največ - muh. V umivalniku točilne mize perejo korzarce in ženske čevlje - seveda ne skupaj, ker bi bilo to ne-higienično, ampak vsako posebej!!

Semiška železniška postaja je verjetno edina v Sloveniji, ki

iz dela in življenja tovariše Lojzeta. Le spominno se, koliko akcij in nalog je bilo treba v letih obnoče uspešno rešiti, koliko noči žrtvovati. In Lojze je navzlic slabemu zdravju vztrajno in odločno izvrševal zaupane mu dolžnosti.

Zato mu želimo, da bi z nami še dolgo sodeloval in da bi v miru, za katerega se je poštrovno boril kot aktivist in borsec NOB preživel še veliko zdravih let!

»Mizarstvo« v Semicu bo došlo še ta mesec sušilnico za les. Izdelalo jo bo podjetje »Zična« iz Ljubljane, stala pa bo 1 milijon 800 tisoč din.

Na metliškem zdravstvenem domu, ki je bil že lani po-

prej poškodovan. Komisija je sicer ugotovila, da vodnjak nima značaja izrazite talne vode, kot so mislili vaščani, pač pa preteza njegovo vodo široko pobočje nad vodnjakom. Voda je pitna, treba pa jo bo še prej klorirati.

S prvimi deli so že pričeli. Moral bodo urediti in zabetonirati dostop, narediti ploščo, črpalko in poleg glavnega še posebni rezervoar, v katerega bo odtekala odvisna voda in bo služil za napajanje živine.

Vodnjak je v programu UNICEF, saj bodo vodo uporabljali tudi otroci tamkajšnje šole, ki leži v neposredni bližini. Sredstva za asanacijo bosta dala okrajni odbor RK in Oblo Metlika.

Na Luži pri Jugorju bodo asanirali stari vaški vodnjak, ki je zaradi pritiska zemlje že

strepo, so spet pričeli delati. Če bo odobreno posebno posvajanje, bo dom do kraja opremljen. Če pa bodo imeli na razpolago samo do zdaj razpoložljive kredite, bodo skušali u-sposobiti še to zimo za ambulantno vsaj prostore v nadstropju.

Uprava žitnih silosov LRS je pričela pri silosih v Rosalnicah graditi novo upravno poslopje. Dosedanja provizorna lesena baraka je namreč že dotrajala. V novem upravnem posloppju bodo tudi prostori

710 novih voznikov

Na področju ljudske tehnike dela v našem okraju več društev in stanovskih organizacij. Naj jih naštejemo: Društvo ljudske tehnike z občinskimi odbori ter okrajnim odborom, Avtomoto društva in Zveza voznikov motornih vozil ter avtomehaničkov. Vsa omenjena društva ter organizacije so se letos živahno in uspešno udeleževale. To je razumljivo, tehnika se namreč razvija iz dneva v dan in le če razvoju stalno sledimo, nas čas ne bo pustil za seboj.

Občinski odbori LT organizirajo številne tečaje za voznike amatere ter poklicne traktoriste. Med najboljšimi je odbor v Straži, saj so v Dolenjskih Toplicah v prvem polletju letos pripravili za izpit 59 članov. Mnogo ne zaostajajo v Senteleju, Kostanjevici, Sevnici, Mokronogu, Trebnjem in Metliki, pa tudi Mirni na se počasi prebujajo. Ostali občinski odbori LT bodo skušali za mušeno nadoknaditi z jenskim in zimskim tečajem, ki jih pridno pripravljajo.

Avto-moto društvo Novo mesto je svoje naloge za leto 1955 uspešno izpolnilo do 15. maja. Stotideset voznikov amaterev, med njimi 10% žena, je opravilo izpit. Marsikateremu od njih so se leta vrstila že okoli 40, pa se kljub temu ni ustrašilo tri tedne posaditi po šolskih klopih. Začetne treme ni več in danes se za krmilom sladko nasmejejo, kadar med vožnjo srečajo svojega nekdanjega instruktora. Težko bodo pozabili šolske klopi in večerne tečaje, saj so jim dobri poznavatelji napredka v tehniki širili obzorje. Tudi avtomoto društvi Črnomelj in Krško sta želeč pomagati svojim članom pri vzgoji, mnogo naredili.

Člani Zveze voznikov motornih vozil in avtomehaničkov so pripravili dva tečaja za visokokvalificirane voznike motornih vozil. Skupaj 55 članov zveze se ga je udeležilo. To je velik uspeh, če pomislimo, da so se tečaja udeležili večinoma starejši vozniki, ki so vsi že pred najmanj dvema desetletjem nazaj imeli v šolskih klopih. Izpit so vsi opravili z lepim uspehom. Letos je za voznike amatere, poklicne voznike

ke in visoko kvalificirane voznike motornih vozil naredilo izpit 710 ljudi, kar je za Dolenjsko res lep število.

Udeleženci enega izmed številnih tečajev LT na Dolenjskem; pripravil ga je občinski odbor LT Straža - Toplice, vodil Jože Stravs iz Toplice, predaval so pa Darko Prijatelj, Franc Šavrič in Jože Tavčar iz Novoga mesta

Strina Jovanka in partizanski štab

V sovražnikovi ofenzivi na Kozari junija 1942, so Nemci in ustaši prišli v Kozarac in zvedeli, da je v bosenski vasi Vidovići, v hiši neke strine Jovanke, partizanski štab. Takoj so se razvrstili in strelce in no najkrajši poti odšli proti hiši. Pred hišo so srečali neko staro in vprašali:

»Hej, stara pokveka, kje je hiša strine Jovanke?«

»Strina Jovanka sem jaz, tole je pa moja hiša.«

»Ali je res v tvoji hiši partizanski štab?« je vprašal ustaški oficir.

»I seveda je. V ta večer so bi, je odgovorila starica. Sedaj so Nemci in ustaši previdno obkolili hišo in ozvali partizanski štab, naj se vda. Klicali so, upili na vse pretege, toda iz hiše niti ni. Začeli so streljati skozi okna, med vpitjem štabu, naj se vda; slednjci so se sprevideli, da v hiši sploh ni nikogar.

»Lažeš, mrha stara!« so se zadržali na staro. »V hiši sploh ni štaba.«

Strina Jovanka je stopila v hišo, na se takoj vrnila s palico v roki.

»Kako da ni v hiši štaba — (štab — palica), bog se vas usmilil! Poglejte ga! Pustil ga je bil tisti najstarejši partizan.«

- NAROČAJTE
- IN SIKITE
- DOLENJSKI LISTI

zasluga Ljudske tehnike, avtomoto društev v okraju in Zveze voznikov motornih vozil ter avtomehaničkov

Avtomoto društva so že pričela z jenskim in zimskim tečajem, ali pa jih pripravljajo. Občinski odbori LT se pripravljajo že na eno pomembno nalogo. Kmalu nameravajo s pomočjo vzgojiteljev pričeti s poukom o prometni varnosti v solah. Tako bomo mladino že v mladosti seznanili z vsami nevarnostmi in tudi dolžnostmi, ki jih ima na cestah.

Zveza voznikov motornih vozil in avtomehaničkov Novo mesto pripravila zimski tečaj za voznike, ki želijo doseči visoko diplomsko vozniško kvalifikacijo. Nameravajo prirediti tudi predavanja o vlogi voznika motornega vozila v našem gospodarstvu. Zveza naj prirediti v letošnji zimski sezoni

čim več strokovnih predavanj svojim članom o mazivih, gorivih, prvi pomoči ponesrečencu, o odnosih med vozniki in odnosih voznikov do strank.

Kakor vidimo, so se vrata nenehnega tehničnega študija in izpopolnjevanja — mlajših kot starejših voznikov motornih vozil — na široko odprla. Marsikje so tečaje s prostori in s finančnimi sredstvi. Naj ob tej priložnosti stavimo za vzgled upravitelja valjenske šole Novo mesto Jožeta Zamljena, ki je takoj dal na razpolago Ljudski tehniki prostore poleg tečaja in pisarno. Odbor LT, avtomoto društva in Zveza voznikov motornih vozil in avtomehaničkov, vse te organizacije so pomagale začeti tečaje. Dokaz za to so doseženi uspehi. Mladi rod se zaveda, da mora s finančnim študijem spremljati hiter razvoj tehnike, stari strokovnjaki pa vedo, da so dolžni mladino učiti, ker si le tako vzgajajo naslednike.

ORJAŠKA GOBA.

Zrasla je na nekem vrtu v Moskvji, tehta pa ni manj kot 420 kg. Spet čudna igra narave, saj navadno gobe te vrste, ki jim pravijo »deževnik«, ne presegajo velikosti kosjega jajca

Premično hiše hercegovaških kmetov

Tisote in tisote Američanov, ki živijo na asfaltnih cestah ali poleg njih v svojih hišah na kolesih, se ne more pohvaliti, da so prvi uredili to izvorno zamisel. Kajti mnoge družine v vaseh okrog Nevešnja (Hercegovina), živijo namreč že desetletja, morda celo stoletja, v hišah, ki jih lahko prepekuje iz kraja v kraj.

Te lesene hiše hercegovaških kmetov pa se ne premikajo na kolesih, kot ameriške, ampak so zgrajene na sanah in jih prepekuje z voli ali konji. Kmetje jih prepekuje, da so za časa poljskih del bliže svojim njivam, ki so vsehih zelo daleč od njihovih vasi, ali pa ko gre do živino na gorske pašnike. V hudi suši se družine s hišami vred preselijo v bližino kakšnega studenca ali potoka, jeseni pa hišo spet odpeljejo nazaj v planine.

DRŽAVA Z 203 MILIJONI PREBIVALCEV

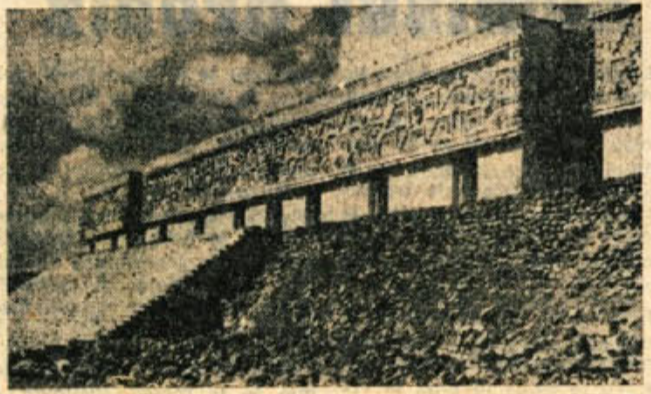
Po uradnih podatkih ima Sovjetska zveza 203 milijone prebivalcev. Med njimi je okoli 40 tisoč ljudi, starih nad 100 let.

ZENSKA IN VOLILNA PRAVICA

Po poročilih OZN je danes žene v 11 državah nimajo volilne pravice. Predvsem so to države Blžnjega in Srednjega vzhoda, med njimi pa so tudi 3 evropske države, ki ženam odrekajo to pravico.

V RUSIJI 346.000 ZDRAVNIKOV

Sovjetska statistika je sporočila, da je bilo ob koncu preteklega leta v Rusiji 346.000 zdravnikov, kar je več kot v katerikoli drugi državi, kljub temu pa pravijo, da jih je še premalo.

Umetnine starih mojstrov. Pred špansko kolonizacijo Južne Amerike je tam živel ljudstvo Majja, ki se je odlikovalo po svoji visoki kulturi. Gradili so razkošne palače, ki jih lahko primerjamo s starimi grškimi umetninami. Na sliki: kraljevska palača iz leta 1907

MARJAN TRATAR:

Z, ISTRO v Grčijo

»Jadranska linijska plovdba je nekaj let organizira potovanja iz Trsta ob naši obali do Pireja s poltovornima ladjama ISTRA in LASTOVO ter nudi poleg celotne oskrbe in vožnje tudi priložnost, da si turisti ogledajo mnoge kraje našega Jadrana in Grčije. Vsa pot traja 10 dni v obe smeri. Za 11.500 din ter stroške za potni list in za zamenjavo 600 drahem za 12.000 din z dovoljenimi 3009 din v naši valuti, vse to poplača lep in prijazna vožnja, dobra in izdatna hrana ter prenočevanje na ležalnikih in blazinah pripadajočim ogrinjali in ogled krajev ter dežele, ki jo vidimo in spoznamo. »Putnik« ali »Jadranska plovdba« pa vam bosta zagotovila ob pravočasni prijavi tudi potovanje. Pripominjam pa, da je zanimanje za to pot zelo veliko in da sva se morala prijaviti prej »Putnik« v Zagrebu že marca, da sva lahko 1. avgusta odpotovala. Obe imenovani ladiji pa vozita mednje se vsak terek opolnoči iz Trsta, v sredo z Reke, v petek iz Splita in v soboto iz Dubrovnika.

Prvega avgusta je zbrala naša ISTRA kar 60 domačih in tujih turistov, poleg tovora za Grčijo. V Dubrovniku smo nabrali še zadnje spopitnike in naša ladija je zaplula na dolgo pot. Sonce nas je prijetno peklo, vendar je bilo dovolj prostora, da si lahko umaknili v senca ali pa se oblekli v kopalno obleko in se pridno tuširali ter nato sončili. Da, kar ni nismo pogrešali kopanja, saj je bilo za vse poskrbljeno v polni meri na ladiji. In še nekaj, kar nam je bilo ugodno: med nami in posadko je vladalo vsekakor pravo prijateljstvo ter domačnost in tako je tudi to vzdušje pripomoglo, da je potovanje tako lepo uspelo. Tudi ni bilo tiste zapetosti in zadržanosti kot na velikih turističnih ladjah, pa tudi naša garderoba je bila domača, tako na vožnji kot tudi izven nje. Seveda je tudi življenje na ladiji zanimivo, saj spoznaš delo naših mornarjev, kuharjev, strežnikov in posadke v celoti. Sedaj pa nekaj vtisov s same poti.

Naša ISTRA mirno reše valove Obrantskega preliva in za nami je prvi grški otok Fano. Morali bi po najkrajši poti skozi Krški preliv, ki loči Albanijo od Grčije, toda zaradi »prijateljstva« med nami in Albanijci smo morali obiti ves otok Krk in smo prispeli z večurno zamudo pred mesto Krk. Tu so

bile opravljene obsejne formalnosti in, če smo morali na pot, da bi zamudo nekako »ujeli«. Tudi v luki Patras smo se ustavili le za toliko, da smo izkrcali neki avto in blago iz Švice in že je ISTRA zaplula v znameniti Korintski zaliv. Tu se obali Peloponeza in kopna približujeta in tako spoznamo obalo, ki je zelo malo naseljena in nerodovitna; videli smo le nekaj oljnih nasadov, sicer pa nas je vso pot spremljalo le pusto kamenje in visoke gore grškega kopna ter Peloponeza. Med večjim krajem se potji smo videli mesto Korint ob koncu zaliva, kjer je nekaj revesjih stavb in tudi tovarniških dimnikov. Posebnost in turistična privlačnost tega dela poti je vsekakor Korintski preliv, ki loči Jonsko morje od Egejskega. Je okrog 6 km dolg, do 15 metrov širok in do 8 metrov globok. Vožnja skozi ta del je res pravi užitek in vse nas je zajela posebna tišina. Visoko nad nami so se preletavale jate morskih lastovic in motile se tišino, in gorj prečkata oba bregova prekopa tudi dva mostova za železniški in cestni promet. Motorni vlak in avto nad nami sta se zdeli kot kača in škaflija vžigalic. Grški pilot, ki je vodil našo ladijo skozi preliv, je zapustil ISTRO in mirno smo zapluli v Egiptski zaliv ter se mimo otoka Salamina po treh dneh vožnje navezali pozno zvečer v veliki pirejski luki. Pirej je migotal v množici luči, za njim pa so luči raznih barv kazale pot v Ateno.

Nekateri mlajši so kar kramu po ureditvi formalnosti pohiteli v Pirej, ostali pa smo rajši legli, da bomo za ogleđ Aten bolj spočiti.

Dva polna dneva sta nam bila na razpolago za ogled znamenitosti Aten in Pireja, seveda je tudi za te dni bila oskrba na ladiji in ni bilo treba iskati v Atenah še hrano in stanovanje, ki ni poceni. Torej je zato ostalo dovolj grške valute za razne izdatke, nakupe in spomine. Seveda smo si najprej hoteli ogledati Atene in njene zgodovinske zanimivosti, predvsem Akropolis. To pa nam je bilo omogočeno s prevozom CHATA — nekakega grškega Putnika, ki nam je v peturni vožnji za 30 drahem — 600 dinarjev — pokazal pot iz Pireja do Aten, razgled samega milionskega mesta ter za dodatnih 10 drahem tudi ogled Akropole in njenih stavb ter spomenikov stare grške zgodovine. Krasen in čudovit razgled z vrha Akropole ti poplača vse izdatke in polni najlepših vtisov smo se spet po 13. uri izkrcali iz avtobusa. Res je bil izdatek nekoliko višji, zato pa smo imeli strokovno razlago ter tudi vožnjo, ker bi peš tega in v tem času prav gotovo ne videli. Seveda prežni na turista polno ravnih »nevarnosti«, saj so Grki zelo trgovski. Torej tu pa res — pozor! Ne hiti s kupovanjem — prvi pogled! Serija razglednic »Akropole in Aten za 15 drahem ni predraga, enako mali kipej iz grške mitologije od 5 do 20 drahem so primerna cena.

(Konec prihodnjih)

»Recimo, da te nekdo na javnem mestu ozmerja z idiotom. Kaj bi naredil?«

»Kaj bi naredil? Odvisno je od tega, če bi bil tisti nekdo velik in močan, ali pa slaboten in suh.«

NE MESA VINA

Sanitarni inšpektor: »V vaši krmici pa že dolgo niste videli sode.«

Krčmar: »Seveda, pri nas ne varamo gostov.«

Z JADRANSKE RIVIERE

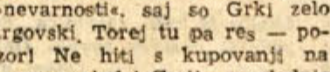
Tovariš upravnik: tale gost je omedlel, ko sem mu prinesel račun. Da ga osvestim, sem mu dal čaščo konjaka. Ali naj mu jo tudi zaračunam?

NOVOPEČENI VRTIČKAR

»Sosed, v svojem vrtu nikakor ne morem spoznati, kaj je plevel in kaj povrtnina.«

»Pomagajte si takole: popultite vse sadike. Tisto, kar bo »novič zraslo, je plevel.«

Pomisli! Medtem, ko sva bila na dopustu, je moj namestnik pozdravil vse paciente!

BRANKO COPIC:

SVETI OSEL

glagoljal naj prispeta pred dvanajsto uro.

Lepo sta živela mežnar in kuhar, samo zastran ene dogme se nista mogla zediniti; ali je osel sveta žival ali ne.

»Osel je sveta štirinožna žival, ker je naš gospod Jezus Kristus na njem jezdit skoz Jezuzalem«, je trdil mežnar.

»Kako, da je osel sveta žival?« se je čudil kuhar. »Saj to je vendar najhujše in najbolj trdoglavo budalo pod svodom nebesdim.«

»Ti si krivoverec, ako govoriš takšne bogokletne besede, ga je ozmerjal mežnar.

»Ti pa si reaktor in sabotnik, ako osla goniš med svetnike«, se je upiral kuhar.

No, ker sta bila oba enako trdoglava in osata, se nikakor nista mogla sporazumeti o tem vprašanju in sta jela v svoji spor vlačiti tudi druge ljudi iz intendature in iz zaščite štaba.

Ker se bili začetniki sami mladi in borbeni fantje, so bili vsi po vrsti na kuharjev strani in so nespornovali občinstvo burličve noči, ko je naš bataljion koracil čez banjalško proggo.

Tisti večer je bilo mežnarju naročeno, naj žene osla, obloženega s kuhinjske posode. Mežnar se je to svoje naloge lotil s primernim spoštovanjem, kar kraneja je treba pač izkazovati sveti živali, ki nosi tako svet tovar iz kuhinjskega področja, do katerega so bili cerkveni ljudje že od davnine jako čustveno razpoloženi.

Za mežnarjem je šla v koloni vsa bataljonska intendatura, val z bogobojnim izrazom na obrazih, osemnaestdesetletni

ne svete živali, marveč zaradi železniške proge, po kateri utegne vsak čas prigrmeti oklopni vlak.

Mežnar je držal osla za rep in je ponižno mrmral odlomke molitev, ki jih je že precej pozabil, odkar je bil prišel k partizanom. Pozabljene cerkvene slovanske besede je izpopolnjeval z novimi, bolj sodobnimi in se je na primer njegov očenaš takole končal:

»E, grdo lažeš, narodni opiji! so mu rekli tovariši, vendar so ga sprejeli in ga dodelili kuharju za pomočnika.

Odljel je mežnar milo prepeval razne cerkvene pesmi, marljivo lupil krompir, kuril in spodobno opravljal tudi druga kuhinjska dela. Jezil se je stano zato, ker mu naši ob napadnih na mesta niso dopustili, da bi »evakuiral« cerkve.

Od tistega dne, ko je mežnar prišel v kuhinjo, je kuhinjski pogovor potekal napol v ljudskem, napol v cerkvenem jeziku, in sicer v taki čudoviti mešanici, da bi pokojni Vuk Karadžić kuharja in mežnarja temeljito pretepel s svojim čibuikom, če bi ju kdaj slišal.

»Tisti čas, kojen je izbruhnila ta svetovna vojna, je bilo do mite volje jedi in pijače, je na primer vzhidnil mežnar, nakar ga je kuhar pokaral:

»Ti se zgleduj po hlapcu božjem, pravičnem Jobu, in se ne upiraj svoji usodi, marveč podžigaj sveti ogenj pod kotlom in pazi, da ne izkipi ta naša blaagoslovljena in mastna čorba.«

»A kaj te vprašam: mar bo danes prispel iz vasi kruh naš vsakdanji?« je vprašal mežnar.

»Ze se je zgodilo, da je odšel ponj naš ekonom in osel njegov in jaz zatrdno upam, da se bo stala vrnila do opoldanskega časa v strahu božjega. Jez sem mu

burličve noči, ko je naš bataljion koracil čez banjalško proggo.

Tisti večer je bilo mežnarju naročeno, naj žene osla, obloženega s kuhinjske posode. Mežnar se je to svoje naloge lotil s primernim spoštovanjem, kar kraneja je treba pač izkazovati sveti živali, ki nosi tako svet tovar iz kuhinjskega področja, do katerega so bili cerkveni ljudje že od davnine jako čustveno razpoloženi.

Za mežnarjem je šla v koloni vsa bataljonska intendatura, val z bogobojnim izrazom na obrazih, osemnaestdesetletni

»... In ne zapejli nas v bunkerje, temveč reši nas oklopnega vlaka, amen!«

V najbolj razburjenem trenutku, ko je intendaturca že bila na prehodu čez železniško proggo, se je svojeglavni oslič začel na lepem upirati in se je ustavil natančno med obema železniškima tračnicama, ki sta se v mraku zloslutno svetili. To ni obetalo nič dobrega.

»Hitreje, hitreje!« so začeli šepetaje priganjati tisti za hrbtom, toda osel je trmoglavil, se upri s sprednjima nogama ob tračnici, z zadnjima pa ob nasip in se ni več premaknil.

Alkohol samo za izobražence

V Južni Rodeziji so izdali uredbu, po kateri točilo v javnih lokalih vino in druge alkoholne pijače je tistim osebam, ki se izkažejo s fakulteto izobrazbo. Obiskovalci večernih akademij smejo piti le vino, nebolani ljudje pa ne dobe tudi za drage denarje nobenih alkoholnih pijač.

DOBRO BLAGO

Angloški list »Manchester Guardian« je z anketo ugotavljal trpežnost blaga.

Ia Belfasta se je javil 82 letni stavec, ki si je leta 1907 kupil plašč in zatrjuje, da je še sedaj kot nov.

V Cumberlandu se je oglašil človek, ki nosi suknič iz tweeda že od leta 1887. Pravi, da ga ne bo še tako kmalu zavrgel.

V Kingstonu pa nosi nekdo povrnik iz waleske volne, ki si ga je dal napraviti njegov ded

Nekako po četrti ofenzivi, ko so ustaši venomer vdirali v naše vasi, je tudi naš cerkvenik sklenil, da odrine k partizanom.

Kajpada se je na odhod temeljito pripravil. Najprej je tisti večer pred odhodom spekel in pojedel poslednjo popovo gosko, da bi imel tako lep spomin na prečastitega očeta Davida, ki jo je bil pobrisal k četnikom. Nato je potrgal brisače, s katerimi so bile okrašene jekone (brčhas zaradi tega, da se z njimi ne bi okoristili okupator). Potlej je stisnil v torbo še neko cerkveno knjigo, da bi se ob primernih prilikah »izgrajeval« v duhu svele matere cerkve in da bi imel papirčke za cigarete. Nato je krenil k prvi partizanski enoti.

»Hm, ti reakcionarni rilec,« so mu rekli v štabu »kakšen vrag je pa tebe prinesel k nam? Gotovo ti je zaradi ustašev začelo tleči pod nogami, pa si, ptiček priletel k nam?«

»Kako bi rekel — priznam, da je tako, resnično se bojim bogokletnih divjaških »švabov in njihovih hlapcev in bradačev,« je iskreno priznal mežnar, »ampak hkrati pa tudi ljubim naše krščansko partizansko vojaštvo.«

»E, grdo lažeš, narodni opiji! so mu rekli tovariši, vendar so ga sprejeli in ga dodelili kuharju za pomočnika.

Odljel je mežnar milo prepeval razne cerkvene pesmi, marljivo lupil krompir, kuril in spodobno opravljal tudi druga kuhinjska dela. Jezil se je stano zato, ker mu naši ob napadnih na mesta niso dopustili, da bi »evakuiral« cerkve.

Od tistega dne, ko je mežnar prišel v kuhinjo, je kuhinjski pogovor potekal napol v ljudskem, napol v cerkvenem jeziku, in sicer v taki čudoviti mešanici, da bi pokojni Vuk Karadžić kuharja in mežnarja temeljito pretepel s svojim čibuikom, če bi ju kdaj slišal.

»Tisti čas, kojen je izbruhnila ta svetovna vojna, je bilo do mite volje jedi in pijače, je na primer vzhidnil mežnar, nakar ga je kuhar pokaral:

»Ti se zgleduj po hlapcu božjem, pravičnem Jobu, in se ne upiraj svoji usodi, marveč podžigaj sveti ogenj pod kotlom in pazi, da ne izkipi ta naša blaagoslovljena in mastna čorba.«

»A kaj te vprašam: mar bo danes prispel iz vasi kruh naš vsakdanji?« je vprašal mežnar.

»Ze se je zgodilo, da je odšel ponj naš ekonom in osel njegov in jaz zatrdno upam, da se bo stala vrnila do opoldanskega časa v strahu božjega. Jez sem mu

Na svetu ni konca ne kraja najrazličnejših konkursov za »mislska kaksnezakoli področja«. Na francoski Azurni obali so imeli »kdo ve, katere žene letos?« volitve »mis najlepših nog«. Da udeležence tekmovalca ne bi s bliskaj iz oči omamile članovi komisije, so morale imeti črne maske. Prvo nagrado si je »priporila« udeleženka s številko 9 (na sliki)